

Če se začneš učiti igranje na tamburico pri štiridesetih, boš postal mojster v grobu.

Perzijski pregovor

Številka 36
Letnik 48
Cena 10,- sil.
(60,- SIT)
petek,
6. september
1996

Poština plačana
v gotovini

Celovec P.b.b.
Erscheinungsort
Klagenfurt /
Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt /
Poštni urad
9020 Celovec

ZADNJA VEST

Včeraj zvečer je bilo v hiši umetnikov v Celovcu odprtje tako osporavane potujoče razstave „Uničevalna vojna. Zločini Wehrmacht 1941–1944“, ki je na ogled do 6. oktobra. Prireditelji so na tiskovni konferenci podkrepili, da z razstavo nočejo dreti nobenih jarkov, temveč sprožiti odprt dialog. Več v naslednji številki NAŠEGA TEDNIKA.

Minister Franc Huhms EL obljubil delovne pogovore

Strani 2/3

Na povabilo Enotne liste sta se Pliberškega jormaka udeležila tudi socialni minister dr. Franc Huhms (4. z desne) in njegov slovenski kolega Berger (4. z leve). Poleg tega je EL imela v gosteh dr. Heide Schmidt, dr. Friedhelma Frischenschlagerja in dr. Huberta Frasnellijsa.

Slika: Fera

KULTURA

Umetniki iz prostora Alpe-Jadran so se spet zbrali v Svečah, kjer se počutijo kot doma.

Stran 12

OBJAVA PREDSEDSTVA NSKS

Naslednja javna seja ZBORA NARODNIH PREDSTAVNIKOV (ZNP) bo v soboto, 28. septembra 1996, s pričetkom ob 9.00 uri v Katoliškem domu prosvete v Tinjah. Člani ZNP prejmejo osebno vabilo.

ADRIAN KERT

KOMENTAR
NAŠEGA TEDNIKA

O vélikih dosežkih

V teh dneh so koroški Slovenci dosegli dva vélika uspeha - dvojezičen otroški vrtec na Suhi in v Žitari vasi. Tudi dandanes kljub izboljššanemu ozračju v deželi je ta dva dogodka treba šteti k trdo zasluženim uspehom z ozirom na to, koliko pogajanj in utemeljevanj je bilo potrebnih za neko ureditev, ki se zdi v večjezični, sodobni Avstriji kot nekaj samoumevnega - pravzaprav sploh nič kaj posebnega. Koroška je v tem oziru res drugačna. Celu v reklami za deželo se upošteva posebna norost (Keantn is a Wahnsinn), ki postaja očividna tudi glede raz-

Ko bi tako mislečim Slovencem bilo prepuščeno, da po lastni presoji postavijo manjkajoče dvojezične napise, bi ti najbrž sami od sebe minuciozno premislili, kod se še splača in kod ne (morda bi celo tajno čez palec prešteli slovenski živelj in se po tem ravnali?). V tem sobesedilu ne začudi, da moramo zgoraj omenjena dosežka šteti kot vélika uspeha, morda celo mejnika.

Kakor so nekateri poklicni Slovenci v javnosti postali rahločutni glede vidne dvojezičnosti, tako so nepoklicni, tako rekoč normalni Slovenci vsaj na zunaj postali apatični, ne-

Nobena ustanova in noben jezikovni pouk ne moreta nadomestiti emocionalnega fundamenta.

občutlivi glede narodne pripadnosti. Neobčutljivi zato, ker jim nekateri poklicni Slovenci vbijajo v glavo, da je narodna pripadnost treba sprejemati neemocionalno. To pa povzroča obratni pomik.

Izkazalo se je, da jezik in z njim povezana narodnost temeljita prav na fundamentu emocionalnosti. Zato je tudi tako pomembno in trajno, kar človek v otroških letih poveže s svojim emocionalnim svetom, v tem primeru jezik. Vsaj psihosociolingvistika prihajata do tega zaključka. Vsaka beseda je mrtva, če z njo ni povezan vsaj kanček občutka iz najozjega socializacijskega kroga, po navadi družine. Nobena ustanova in noben jezikovni pouk ne moreta nadomestiti emocionalnega fundamenta.

Glede tega bi bilo vsaj vredno premisleka, če se ne bi poleg številnih odlikovanj za zasluznosti za slovenski živelj uvedlo še odlikovanje za vse starše, ki sami svojim otrokom od malih nog posredujejo slovensčino in ne prepustijo te naloge izključno samo neki ustanovi. Navsezadnje so danes prav to véliki dosežki. Drugače pa mislim, da je vodja slovenskega oddelka pri koroškem radiu neprimeren za to funkcijo.

Minister Huhms obljubil delovne pogovore

Preteklo soboto je EL imela v gosteh socialnega ministra dr. Franza Huhmsa, predsednico Liberalnega foruma dr. Heide Schmiedt in strankarskega kolego dr. Friedhelma Frischenschlagerja.

Poleg zastopnikov EL so koroške Slovence reprezentirali še drugi merodajni zastopniki narodne skupnosti, med njimi predsednik NSKS Nanti Olip in tajnik Franc Wedenig, vodja Tinjskega doma rektor Jože Kopeinig, tajnik KKZ Nužej Tolmajer in predsednica PUAK Sonja Sturm, poleg tega sta se srečanja udeležila še slovenski minister za socialne zadeve in družino dr. Berger in predsednik SVP dr. Hubert Frasnelli. Predsednik EL Andrej Wakounig je Huhmsa seznanil z nekaterimi problemi, ki se tičejo koroških Slovencev, tu predvsem težav na mejnih prehodih s Slovenijo in

podčrtal nujnost o razčiščenju tega problema. Strogo ukrepanje na meji ogroža nemoteno kulturno sodelovanje med koroškimi Slovenci in strokovnim kadrom Slovenije, zaradi česar trpijo mnoga področja izobraževalne dejavnosti med koroškimi Slovenci. Dejal je, da se narodna skupnost zaradi tega spreminja „od optimista EU v skeptika“. Wakounig je omenil tudi velike težave glede nanciranja glasbene šole, ki je koroška politika ne upošteva. Teži tega problema je spregovoril tudi predsednik CAN mag. Marjale Pipp, ki je v tem sklopu opozoril tudi na jezikovno škodo, ki gro-

Na pobudo globalnega podžupana Bernarda Sadovnika se je socialni minister Huhms sestal s predstavniki koroških Slovencev.

koroškim Slovencem zaradi mačehovskega odnosa dežele in države do slovenske glasbene šole. Wakounig je dalje izrazil skrb zaradi nevšečnega stanja koroškega gospodarstva, kar zaradi odseljavanja negativno vpliva tudi na razvoj narodne skupnosti. Minister Huhms je imel za vse težave odprto uho in obljubil pomoč v vseh važnih in odprtih vprašanjih. Ni izključil, da ne bi že jeseni prišlo do delovnih pogovorov med zastopniki koroških Slovencev in zastopniki vlade. Predsednik NSKS Nanti Olip je spet podkrepil pomembnost sprememb v zakonu o narodnih skupnosti in zahteval upoštevanje temeljnega zakona, ki ga je predložil NSKS. Schmiedtova je v tej zvezi dejala, da je povezava z EL prinesla LIF „obogatitev v strokovnem znanju manjšinske problematike“.

Grasser hvalil Slovenijo

Prejšnji teden je namestnik deželnega glavarja Karl-Heinz Grasser obiskal Ljubljano. Srečal se je z državnim sekretarjem za turizem Petrom Vesešnjakom in ljubljanskim županom Dimitrijem Ruplom. Tema pogovorov je bilo vprašanje, kako bi lahko Koroška, Slovenija in Furlanija-Juljska krajina nastopale s skupnimi turističnimi ponudbami. Grasserjev predlog, da bi t. i. „Kärnten card“ razširili na vse tri dežele, so v Sloveniji pozitivno sprejeli.

Grasser je tudi pozval Slovenijo, da naj nastopa v pogajanjih z EU bolj samozavestno in da naj v tej zadevi ne ponavlja napak Avstrijcev. „Vaši gospodarski podatki so dovolj dobri,“ tako Grasser.

Adke

Jubilej, ki ovezuje

Jutrij, 7. septembra, bo dolgoletni predsednik NSKS dr. Matevž Grilc obhajal svoj 50. življenjski jubilej.

Gre za slavljenca, čigar zasluge za kulturnopolitični razvoj slovenske narodne skupnosti so neprecenljive. Vse jih našteji na tem mestu je dejansko nemogoče; dr. Matevž Grilc si prizadeva za enakopravnost koroških Slovencev, odkar je začel obiskovati Slovensko gimnazijo in še tudi potem, ko ni več predsednik NSKS, se ne more odpovedati skrbi za našo politično, kulturno in gospodarsko prihodnost.

Grilčeva uspešna življenjska pot se je pravzaprav začela po naključju oz. po zaslugi tedanjega pliberskega kaplana Janeza Rovana. Če salezijanec Janez Rovani ne bi spoznal slavljenčevih talentov in ne bi vztrajno pričeval Oberovih staršev, da je treba sina Tevža vpisati v Slovensko gimnazijo, Bog ve, ali bi slovenska skupnost lahko bila deležna pomembnih narodnopolitičnih dosežkov.

Poleg Janeza Rovana pa je

treba predvsem tudi omeniti zasluge gimnazijskih učiteljev dr. Joška Tischlerja in dr. Franca Gela, da se je NSKS dokončno ceta Cigana. V dijaških letih se pridobila za sodelovanje v Koroški dijaški zvezi, ki je bil tedanjem času politično zelo razgibana. Še danes dr. Grilc vedno spet poudarja, da sta njuna politična in pedagoška vloga dila sveta. Če kdo hoče Tischlerjeve in Ciganove zasluge za našo narodno skupnost označiti ali ju celo očrtniti, postane zelo neprizanesljiv; pripravljeno je braniti njuno čast, če je potrebno, do skrajnega.

Sicer pa je slavljenec vs drugo kakor skrajnej. Nasprotno: odlikuje ga smisel za pravico, gostoljubnost, tovarištvo in družabnost. Je mož velike politične razsodnosti in umirjenosti – kar pa seveda ne pomeni, da ne bi bil dosleden. Dosledno predvsem v svojih prizadevanjih za narodno enakopravnost in nasprotovanju politiki, ki gro-

na umetni razdvojenosti ter ne upošteva dejstva, da mora manjšina na vseh področjih ohraniti samostojnost.

Med drugim je – skupno z mag. Filipom Waraschem in Karlom Smollejem ter ob odločilni podpori dr. Joška Tischlerja – na začetku sedemdesetih let dosegel, da se je NSKS dokončno odrekel politiki povezovanja z OVP. Njegova in njegovih političnih sodelavcev alternativa so bile močne samostojne občinske Enotne liste in uveljavitev deželne KEL.

Prav tako so se od vsega začetka zavzemali za vsestransko sodelovanje z državo matičnega naroda v smislu država-važevati ali ju celo očrtniti, postane zelo neprizanesljiv; pripravljeno je braniti njuno čast, če je potrebno, do skrajnega.

Sploh pa se je slavljenec v vseh letih svojega političnega udejstvovanja zavzemal za skupno narodno politično zastopstvo

oz. poenotenje osrednjih organizacijskih struktur v politiki, kulturi in gospodarstvu. Že leta 1976, ko je prevzel mesto predsednika NSKS, je bil njegov cilj, da bi premostili škodljivo dvotirnost. Pripravil je vse, kar bi lahko prispevalo k uresničitvi te zamisli. Uspešni referendum vseh slovenskih odbornic in odbornikov novembra 1993, predvsem pa tudi lanskoletne volitve novega NSKS, so ena njegovih največjih zaslug. Da mu resnično gre za stvar in ne za kak prestiž, pa je dokazal s tem, da na volitvah novega NSKS ni več kandidiral za predsednika. Hotel je namreč v vsakem primeru preprečiti ožitek, da mu pri njegovem zavzemanju za skupno zastopstvo v resnici gre samo za oblast.

Osnovno vodilo, ki si ga je slavljenec izbral za svoje delovanje, je: delati z ljudstvom za ljudstvo. Organizacije in funkcionarji, še posebej osrednji, zanj niso sami sebi namen. Njihova edina naloga je, da služijo narodni skupnosti, in ne narobe.

Sam se tega zaveda mdr. tudi s tem, da od vsega začetka sodeluje pri li-

buškem MoPz „Kralj Matjaž“ kot njegov predsednik. Iz lastnih izkušenj pozna potrebe, želje in probleme krajevnih kulturnih društev. Kot politično in idejno odprt človek s širokim obzorjem dobro ve, da dvotirnost in razni medsebojni prepiri v naši narodni skupnosti niso škodljivi samo v politiki, temveč še posebej tudi v kulturi.

Dobro ve, da ljudje tega ne želijo in da bi bilo nujno potrebno ustvariti razmere za čimbolj smotrno uporabo organizacijskih, gmotnih in idejnih resurs.

Ob srečanju z Abrahamom želimo dr. Matevžu Grilcu obilo zdravja, osebne in družinske sreče in se mu pristrčno zahvaljujemo za vse, kar je ustvaril v korist naše narodne skupnosti. Njegov osebni praznik pa je hkrati tudi jubilej, ki obvezuje – obvezuje nas vse, da se skupno zavzemamo za cilje, ki so za slavljenca samoumevni.

V tem smislu na mnoga leta in na nadaljnje plodno sodelovanje!

Janko Kulmesch

ZNP je treba napraviti učinkovitejšega

Kot zadnjega gosta poletnih pogovorov smo povabili predsednika Narodnega sveta Nantija Olipa.

S predsednikom Narodnega sveta se je pogovarjal Adrian Kert.

NT: Kakšna je vaša enoletna bilanca kot predsednik?

Olip: Bilanco delim na dva dela. Prva je suhoparna, za statistiko, obseg delovnega časa, ki znaša na teden do 100 ur pogovorov, terminov in prireditev. Kar pa se tiče konkretnega dela, smo lansko jesen porabili mnogo časa za notranje prestrukturiranje Narodnega sveta, še več pa sem ga izkoristil za to, da v stiku z ljudmi in različnimi institucijami do podrobnosti spoznam realno situacijo med narodno skupnostjo. Pozitivno v bilanci je, da je le nekje prišlo do premika v notranjekoroškem oz. -avstrijskem dialogu. Prav tako kot uspeh pa je treba šteti opredelitev R Slovenije, ki se najbolje izraža v sprejetju resolucije o slovenskih narodnih skupnostih v zamejstvu. To je tudi odziv na pravilno politiko Narodnega sveta.

V ozadju se je računalo, da bo izvolitev novega NSKS pomenila tudi večje priznanje v odnosih z avstrijsko in slovensko politiko. Tu ni kaj opaziti...

Res je treba reči, da se v odnosu z avstrijsko politiko ne da opaziti izboljšanja, nasprotno, v javnosti je bolj nastal vtis, da ima NSKS v kontaktu z avstrijskimi politiki večje težave kakor prej. Ugotavljam to zaradi tega, ker Avstrija prvič v zgodovini nima več opravka z nominiranimi zastopniki, ampak z neposredno izvoljenimi političnimi partnerji, ki imajo svoje popolno močenje od prizadetih samih. To je novost v avstrijski politiki in za avstrijske politike same. Tega razvoja se zaenkrat politika bolj boji, kakor da bi ga bila vesela.

Ob začetku se je evforično

govorilo o slovenskem parlamentarizmu, o novi kakovosti v politiki narodne skupnosti. So tu kakšni premiki?

Izvolitev ZNP je sama že zelo bistven napredek znotraj narodne skupnosti. Bilo je tudi nekaj sej ZNP, kjer se je ta politična pluralnost zelo jasno izrazila. To naj bi bil cilj. Dodajam pa, da se je pluralnosti in parlamentarizma znotraj narodne skupnosti treba šele naučiti, ker to ni tako samoumevno, kakor smo si to pred volitvami zamislili. Pomanjkljivost je tudi v tem, da vsak preveč štiti tisto, kar je sam zase dosegel in pri tem pozabi na skupne interese, ker samo te moramo postaviti v ospredje. Če se bodo naše organizacijske strukture premaknile v to smer, potem mislim, da smo storili odločilni korak.

So bile volitve preidealistično zamišljene?

Za vsake volitve, ki se izvedejo prvič, je treba imeti cel kup optimizma. Ljudje so s številno udeležbo pokazali, da želijo sami odločiti, hkrati pa je to tudi zanje novost. Če se bo to ustalilo, potem sem prepričan, da so volitve ZNP dolgoročno edino pravilna pot, kako narodna

skupnost pride do svojih predstavnikov. Seveda pa se morajo izvoljeni predstavniki zavedati odgovornosti takšne funkcije.

Celo v predsedstvu se zatika. Vanj so bili deloma izvoljeni politični debitanti. Kako se je to lahko zgodilo?

V predsedstvo gotovo nisem izbral ljudi, o katerih ne bi bil prepričan, da bodo dali najboljše. Pri sestavi sem skušal upoštevati predvsem regionalni princip. Na žalost se je izkazalo, da so posamezni člani predsedstva z dejanskimi nalogami preobremenjeni oz. da si sami niso predstavljali, kako zahtevno je takšno poslanstvo. Nekateri so sami od sebe priznali, da so z nalogo preobremenjeni in da ne bi več sodelovali v predsedstvu.

Torej je napaka v volilnem redu?

V volilnem redu direktno. Gotovo pa sem se sam iz tega marsikaj naučil in že leto jeseni bom zboru predlagal, da se mesta, ki so postala prosta, zasedejo na novo. Konkretno se naj bi to zgodilo na naslednji seji ZNP 28. septembra.

Število predsedstva bo ostalo kot doslej?

Število se ne bo spremenilo, ostalo bo enajst, vendar bom vnesel predlog, da bi lahko postali člani predsedstva tudi osebe, ki niso neposredno voljene v ZNP.

To se pravi nečlani?

Ta predlog bi bil omejen na predsedstvo in naj bi doprinesel k povišanju kompetentnosti predsedstva.

To bi lahko zbudilo nezamiranje med člani ZNP in predsedstvu?

Brez dvoma bi se to lahko zgodilo, vendar se ta varianta iz čistih stvarnih danosti ponuja. Omenjam v tem sklopu samo funkcijo generalnega tajnika. Prepričan sem, da mora biti tajnik nujno tudi član predsedstva, ker je dnevno soočen z aktualnimi zadevami in naj bi njegove izjave bile že prej prediskutirane v predsedstvu. Vem, da imamo izven ZNP še celotno vrsto vrhunskih strokovnih ljudi, ki so tudi politično dejavni. Seveda je predlog vnašam le s predpostavko, da se takšna možnost ne vnaša prej izključuje.

Ideja o regionalnem principu in drugih vrstah paritet samil po sebi se očitno ni izkazala kot najboljša rešitev?

Obseg dela in tudi raznolikost tega tem zahteva v veliki meri profesionalnost tako v predsedstvu kakor v organizaciji sami. Politična potreba za zahteva, da morajo biti člani predsedstva hitro na razpolago, kadar pride do nujnih zadev in kratkoročno sklicanih sej.

Glavna točka kritikov je, da je preveč odbornikov in premalo kompetence. Je gramatično preširoko zasnovan, da ni more dovolj učinkovito delovati?

„Resolucija v slovenskem parlamentu je največji uspeh NSKS.“

NANTI OLIP

Rekel bi, da je trenutna sestava gremija zasnovana pravilno. Vsekakor pa smo na preteklih sejah spoznali, da je treba odbornike premisliti s potrebnimi podlagami. To se pravi, da morajo biti odborniki že pred sejo dobro soočeni z dnevnim redom in imeti na voljo ustrezne podlage, s katerimi se lahko dobro pripravijo na sejo.

Je nepripravljenost oz. nepoučenost o temah tudi vzrok za pičlo udeležbo nekaterih sej?

Gotovo je v tem oziru kvorum šestdesetih ljudi v ZNP razmeroma visok v razmerju z narodno skupnostjo. Glede udeležbe je nekaj prednostna naloga predstava, da odbornikom dopovedno, kako pomembna je udeležba vsakega posameznega člana, in nazadnje zaradi sklepčnosti kakorkoli že, bomo na naslednji seji predlagali, da se sklepčnost niža od dveh tretjin na polovico deleženih plus en član.

O splošnem znižanju števila zbora se ne razmišlja?

To zaenkrat ni aktualno. Ni pa ribita resnica, da se to ob potrebi bi moglo spremeniti.

Od pododborov ni kaj slišati. Se vsaj v ozadju kaj dogaja?

Je tako, da je nekaj zelo aktivnih pododborov, nekaj manj in tudi takšnih, ki so enostavno premalo javni. Zamisel pododborov je, da agirajo kot svetovalni organi. Dogaja pa se tudi, da se zadeve pododborov razčistijo že pred naslednjo sejo ZNP in s tem odpadajo z dnevnega reda. Je pa gotovo nekaj izmed prednostnih in težiščnih vlog, da se pododbori poživijo.

Kje beležite uspehe v doslejšnji dobi?

Če ostanem na koroškem oz. avstrijskem parketu, so bili zadnji temiki v zakonodaji o narodnih skupnostih. Mislim da smo po enem letu vztrajnega, doslednega dela uspeli, da so v razpravi tudi predlogi Narodnega sveta. Poštevati je namreč treba, da je avstrijska vlada na ponudbo, ki dosti milejšo obliko manjšin, tako negativen odziv na temelju zakona Narodnega sveta, ima rok v tem, da je bila s strani ZSO ustavnim določilom predložena alternativa, ki je dolgoročno za narodno skupnost uničujoča. Seveda se vlada raje odloči za neobvezno varianto pred zahtevnim temeljnim zakonom, ki jasno definira konkretne potrebe narodne skupnosti, kot uspeh je šteti, da seveda medtem tudi našo listino, ki je zelo resno in že jeseni pričunam, da bo na vladni ravni všlo do pomembne razprave. Rez dvoma pa je največji uspeh, da je Slovenija z resolucijo v parlamentu potrdila pravilnost politike Narodnega sveta.

Led med osrednjima organizacijama tudi novi NSKS ni mogel razrušiti. Pred izvolitvi-

jo za predsednika ste dejali: „Če dialog ne bo uspešen, je treba vnesti razpravo med ljudmi.“

Mislim, da sem se točno tega, kar sem izjavil, tudi držal. Imeli smo mnogo dogovorov in pogovorov, vendar se je izkazalo, da to, kar ni bilo za- in podpisano, ni držalo. Pokazalo pa se je tudi, da od politične zasnove, ki si jo je zadala ZSO na preteklem občnem zboru, danes v resnici ni kaj preostalo. ZSO v slovenski narodni skupnosti nima več nobenega zaledja, zato ima dosti lažjo pot v tem, da jo tembolj priznava in ji gre na roko koroška politika. Če bi tudi Narodni svet začel zagovarjati asimilacijsko politiko, nas bi koroški politiki tudi začeli trepljati po ramah.

Iz česa sklepate, da ZSO nima nobenega zaledja v narodni skupnosti?

Najbolj jasno sliko kažejo krajevni sestanki, ki sem se jih sam udeležil okoli petindvajset in kjer sem vedno znova spregovoril z ljudmi o tem nesoglasju, za katerega ni nobenega razumevanja. Na eni roki lahko preštetem število sestankov, kjer bi srečal npr. predsednika ZSO med in v diskusiji z ljudmi. Mislim, da te razprave v ZSO ni, zato pa je tem važnejše, da to upošteva Narodni svet. Organizacija ni sama sebi v namen, ampak je lahko samo v službi narodne skupnosti

Ste se poslovlili od maksime: V enotnosti je moč?

Enotnost pojmujejo lahko samo tako, da vlada soglasje pri glavnih političnih ciljih. Predlogi, ki jih je Narodni svet zadnje čase vnesel, so prišli iz ljudstva in bili za ljudstvo, medtem ko so predlogi ZSO bili neka mešanica ideoloških naprezovanj in tega, kar bi uradna koroška politika še dopustila. Kljub temu je nujna oblika novega koordinacijskega telesa, v kateri obliki, pa se bo izkazalo jeseni.

Stalna so tudi trenja med NSKS in slovenskim oddelkom pri ORF. Je v ozadju ideološki boj?

Če ostanemo pri nalogi ORF kot takega, potem je naloga slovenskega oddelka ta, da v svojem programu upošteva realne danosti v narodni skupnosti. Najbolj oddaljen od teh realnih danosti pa je vodja oddelka. Sovzrok za to so gotovo tudi ideološke predstave vodje in strankarska odvisnost ni nobena skrivnost, saj vodja sam prizna pripadnost k SP. Najbolje bi bilo, ko bi pripadniki narodne skupnosti vodjo oddelka lahko volili sami.

Se delijo vodilne funkcije še vedno s strankarsko knjižico?

Tudi to ni nobena skrivnost. Vsaka stranka išče svoj vpliv in to seveda tudi med koroškimi Slovenci.

Nezaupanje v tolar?

Banka Slovenije je v Sloveniji nedvomno institucija, ki zbujajo zaupanje pri ljudeh. Državljeni so bili v nekdanji Jugoslaviji vajeni visoke inflacije in številnih devalvacij, v novi državi pa je tolar stabilen. Velike zasluge gre do nedvomno guvernerju dr. Francetu Arharju, ki je dokaj uspešno vodil monetarni sistem in se otepal zahtev izvoznikov, ki želijo prek cenejšega tolarja izboljšati svoj finančni položaj. Toda afera s Komercialno banko Triglav utegne zelo škodovati kredibilnosti centralne banke. Vrsta očitnih napak bo imela najbrž dalnosežnejše posledice.

Okrožno sodišče v Ljubljani je na predlog Banke Slovenije v začetku julija uvedlo

likvidacijski postopek v Komercialni banki Triglav (KBT). Centralna banka in revizijska hiša Coopers & Lybrand sta namreč ugotovili, da banka, ki je bila še spomladi (uradno) med največjimi in najbolj prodornimi bankami v Sloveniji, ni več likvidna.

To je bil po Dadasu in Kompas consulting nov šok za finančnike. Medbančni trg je skoraj zamrl, do takrat dokaj stabilne banke pa so zašle v tolarске likvidnostne težave, kot denimo druga največja slovenska banka – SKB. Tudi državljane je zajela prava panika. Spoznanje, da monetarni sistem le ni tako vsemočilen, je pripeljalo do tega, da so prihranke začeli seliti v tuje banke in čez mejo.

Očitkov je bila deležna tudi Banka Slovenije. Glavni je bil, da ni dovolj nadzorovala bank. Toda ko so nekateri pravniki začeli opozarjati, da se je centralna banka prenagljala, saj bi po črki zakona morala uvesti predsanacijski postopek, ne pa likvidacije, so se razmere tako

zaostrele, da so guvernerja dr. Franceta Arharja v javnosti začeli obtoževati (da je njegova monetarna politika neprosojna, da ima politične ambicije in podobno) tudi nekateri člani sveta Banke Slovenije. Guverner je očitke sicer zavrnil in jih označil za predvolilno igro, vendar je nedavno sledil nov šok. Likvidacijski upravitelj je namreč ugotovil, da banka ni samo nelikvidna, temveč tudi nesolventna, kar pomeni, da so njene obveznosti večje kot njeno premoženje. Seveda se je takoj postavilo vprašanje, kdo se je zmotil: ali centralna banka in revizijska hiša ali likvidacijski upravitelj?

Na odgovor bo treba še počakati, toda

dejavstvo, da na odločitev likvidacijskega upravitelja (da namesto likvidacije za KBT uvede stečajni postopek) Banka Slovenije skoraj ni imela priponb, tudi veliko pove. V zadnjem času se zdi, da uhajajo centralni banki stvari iz rok. Poskus, da bi prisilila slovenske banke z administrativnimi ukrepi k združevanju, se je izjalovil. 32 bank, ki kujejo dobiček na račun skrahanega slovenskega go-

spodarstva, je za tako majhen finančni prostor odločno preveč. V prihodnjih mesecih bo kljub poostrenemu nadzoru najbrž propadla še kakšna banka, saj svojih prostih sredstev nima več kam plasirati. Če že da posojilo kakšnemu podjetju, ni rečeno, da ga bo podjetje sposobno vrniti. Banke imajo veliko slabih terjatev, svoj položaj pa skušajo izboljšati z zadolževanjem v tujini. Zato nekateri strokovnjaki menijo, da bo potrebna nova sanacija bank, drugi pa celo zatrjujejo, da bo potrebna sanacija monetarnega sistema.

Jože Biščak

**SLOVENIJA
V ŽARISČU**

Mejne kontrole so dogovor med Avstrijo in Slovenijo

Minister za notranje zadeve dr. Caspar Einem v pogovoru z Našim tednikom zavzema stališče k mejni problematiki na Koroškem.

NT: Na mejnih prehodih med Slovenijo in Koroško oz. Avstrijo prihaja do težav glede zelo trdovratnih interpretacij zakonskih določb: Sichtvermerk, delovno dovoljenje. Zakaj tako nenadno in brez svara?

Einem: Ne verjamem, da prihaja na teh mejnih prehodih do „trdovratnih interpretacij zakonskih določb“. Mejni kontrolni organi so temeljito šolani o določbah zakona o tujcih, prava o bivanju in prava o zaposlitvi tujcev. Pozanimal sem se na avstrijsko-slovenski meji in ugotovil, da se na primer število zavrnitev zadnje čase ni bistveno spremenilo. Notranje ministrstvo je tudi v stalnem stiku s slovenskim notranjim ministrstvom, da pojavljajoče se težave neposredno rešuje. Zadnje tako srečanje je bilo pred tremi tedni, pri katerem sem dobil vtis, da na

Minister Caspar Einem

slovenski strani ne vidijo problemov.

Bo kljub temu prišlo do razrahljanja zakonskih določb ali bo naprej ostalo prepuščeno samovoljnim mej-

nim organom, da odredbe interpretirajo milo ali nemilo? Na Ljubelju so se uradniki delali nevedne in neki ansambel brez Sichtvermerka odvrnil, čeprav jim zakon dovoljuje, da na kraju samem izstavijo potrdilo.

Seveda je potrebno skrbeti za enotno izvajanje pri mejnih kontrolah. Ni prepuščeno posameznim kontrolnim organom, kako tolmačijo zakonske določbe. Treba pa je upoštevati, da tako v avstrijskem pravu kakor v pravu EU obstajajo za pripadnike tretjih držav omejitve, posebno če gre za neko pridobitniško delo. Te ureditve so bile deloma v sklopu in pripravi asociacije Slovenije z EU dogovorene. Mejne kontrole tako temeljijo na obojestranskih dogovorih.

Koroški Slovenci kot najbolj

prizadeti so ogorčeni in to vidijo kot šikano, ki grozi z močno omejitvijo kulturne izmenjave in živitih medkulturnih odnosov. Kaže, da skrb ni neupravičena.

Če se v sklopu kulturnih dejavnosti slovenskih državljanov v Avstriji postavljajo vprašanja, ki jih je nasploh treba razčistiti, potem je zvezno ministrstvo za notranje zadeve na voljo za pogovore. Zakonske ureditve v Avstriji so takšne, da omogočajo kulturno izmenjavo, ki se je zadnja leta z našo sedno državo stalno povečevala.

Narodni svet koroških Slovencev je že zaprosil za pogovor z vami. Kdaj bo prišlo do srečanja?

Mislím, da bi bilo smiselno, če o vprašanju razpravljamo na konkretni ravni izvedbe. Morda bi bila smiselna okrogla miza na Koroškem, pri kateri bi sodelovali varnostna direkcija, mejna služba zvezne žandarmerije in morda zastopnik resorja zveznega ministrstva za notranje zadeve in kje bi prediskutirali še odprta vprašanja, da tudi tam pridemo do enotne rešitve. Podobne prireditve v drugih deželah so vsaj iz mojega vidika prinesle kar zadovoljive rezultate.

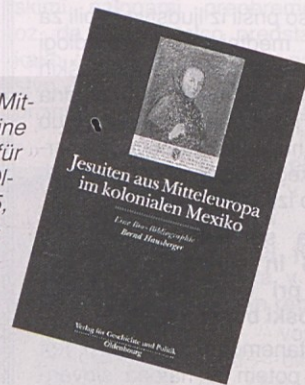
Adrian Ke

Pomen članov Družbe Jezusove (Societas Jesu, S. J.) za širjenje in utrjevanje krščanstva v novem svetu je izreden. Red je ustanovil baskovski plemič Ignacij Lojolski leta 1534 v Parizu, papež ga je potrdil leta 1540. Pomembna veja delovanja jezuitov so misijoni. V španskih kolonijah južne, srednje in severne Amerike so jezuiti ustanovili več misijonskih provinc. Najvažnejša je bila gotovo na območju današnjega Paragvaja (tkim. jezuitovska država). V Mehiko, osrdnjo pokrajino tako imenovanega podkraljestva Nove Španije, so prišli prvi jezuiti leta 1572. Na skrbi so imeli šolstvo in misijonsko delovanje. Kot mlad red so kmalu prišli v spore z dominikanci (inkvizicija!) in frančiškani. Zaradi pomanjkanja španskih jezuitov so začeli pošiljati tja tudi jezuite iz drugih provinc. Nezaupanje Špancev do njih je bilo veliko. Kot prvi tuji jezuit je prišel v Mehiko leta 1574 Sicilijanec Vicente Lanochi. Med tujci so imeli prednost jezuiti iz dežel pod špansko krono (južni Italijani, Flamci), niso pa bili enakopravni španskim jezuitom. Spor s špansko krono je prevedel začasno celo do prepovedi delovanja tujih jezuitov v Ameriki (med 1654 in 1664). Tujci so svoje priimke deloma pošpanili ali pa so si dali nove.

Poleg šolstva in misijonov so imeli jezuiti na skrbi še številne druge dejavnosti in panoge, npr. naravoslovne raziskave. Zaradi svojega vse-

Srednjeevropski jezuiti v kolonialni Mehiki

(Bernd Hausberger, *Jesuiten aus Mitteleuropa in kolonialen Mexiko. Eine Bio-Bibliographie*. Založbi: Verlag für Geschichte und Politik, Wien; R. Oldenbourg Verlag, München; 1995, 436 str.: vrsta: Studien zur Geschichte und Kultur der Iberischen und Iberoamerikanischen Länder, zv. 2; Herausgeber/izdajatelj: Friedrich Edelmayer, Alfred Kohler, Jose Carlos Rueda Fernandez.)

stranskega prosvetiteljskega delovanja so postali sumljivi oblastem in inkviziciji. Po njihovi zaslugi se je razvijala Cerkev ponekod kot sporedna oblast h kralju; predvsem jezuitom v Paragvaju so očitali odcepništvo.

Delovanje jezuitov v Mehiki je v Evropi manj znano. Indijanci severozahodne Mehike so tudi manj znani kakor Azteki ter Maji v srednji in Inki v južni Ameriki. Tam so bile preproste kmečke družbe brez državne organizacije, na razmiroma nizki razvojni stopnji. Vse te danosti je bilo treba izboljšati, krščanstvo pa je prineslo tudi korenite spremembe; tako so namesto običajnega mnogoženstva jezuiti oznanjali krščansko enoženstvo. Seveda so s

svojim misijonskim delovanjem utrjevali kolonialno oblast, a večkrat so prišli z njo v hude spore.

Najvažnejši viri o tujih misijonarjih so v Mehiki, ZDA in Španiji. O velikem številu italijanskih misijonarjev ni nobenga pomembnega dela. Jezuiti iz srednje Evrope so bili pregledna družba; bili so tudi naravoslovno boljše izobraženi, med njimi so bili celo izredni strokovnjaki. Prišli so iz petih provinc; iz avstrijske, češke, zgornjenemške, zgronjerenske, spodnjerenske. K avstrijski provinci spadajo tudi današnja Slovelnija, Hrvaška, Ogrska, Slovaška in Švica. Vsega je bilo 89 jezuitov, pa še štirje, ki so na poti umrli, bodi že v Španiji, bodi na ladji.

Podatki o delovanju posameznih misijonarjev se opirajo na pismna spise, obravnave, poročila, večini jih je napisana v španščini, deloma v latinščini ali kakem drugem jeziku. Narodna pripadnost srednjeevropskih jezuitov ni vedno jasna. Med njimi so tudi naših krajev sini ali našegore listi. Johann Baptist Gratzhoffer (Gratzhoffer) se je rodil 6. 6. 1690 v Pliberku, Johann Baptist Hinterberger 9. 8. 1725 v Millstattu, Marco Antonius Kappus, pomemben zgodovinar, 12. 4. 1657 v Ljubljani, Johannes Maria Ratkay (Ratkai) 22. 1647 na Ptuj, menda kot sin vaške plemiške družine, in nekoli nezanesljivi Johann Christoph Werdier (Werdier) 2. 10. 1649 v Celovcu.

Knjiga je koristen pripomočnik vsakogar, ki se zanima za delovanje jezuitov na splošno in za njihov prispevek o Mehiki. Poglavlja so identiteti srednjeevropskih jezuitov v Mehiko. Življenje v misijonih. Razmerja Srednjeevropejcev v Špancev. Izgon jezuitov. Jezuiti v srednji Evropi v kolonialni Mehiki. bio-bibliografski seznam. Dodatek 1.2. 3.4.

Izdajatelji znanstvene vrste študije k zgodovini in kulturi iberskih in iberoamerikanskih dežel delajo v Institutu za zgodovino na dunajski univerzi.

Dr. Franz Vauti:

„S človeškim zarodkom nikoli ne bi delal poskusov.“

Raziskava genov: za ene nepotrebno vmešavanje v naravni razvoj, za druge edina rešitev v boju proti boleznim in škodljivcem v kmetijstvu.

Medtem ko je bila raziskava genov in njena tehnika v 80. in 90. letih še več ali manj v povojih, dosega danes vsebolj revolucionarno raven in pomen, predvsem v medicini in tudi v kmetijstvu. Vedno več raziskovalcev z vedno sodobnejšimi metodami in instrumenti šili po nosilcih spolnih celic, ki jih je na primer v človekovem telesu več deset tisoč. Strokovnjaki celo menijo, da jih je blizu 100.000, razkritih in poznanih pa je doslej komaj nekaj tisoč. Predvsem strokovna inštituta v ZDA, katere večinoma podpirajo razna industrijska podjetja, so vodilni na področju genskega raziskovanja in tehnike. Sicer še ne na ravni ameriških raziskovalnih inštitutov, a kljub temu zelo razviti so v Evropi raziskovalni centri v Nemčiji. Ker je v času nacizma Nemčija želela z genskimi raziskavami in poskusi – tudi z ljudmi – manipulirati ter ustvariti „čistega“ Nemca (Arijca) ter s tem prešla vso človeško moralno in etiko, je tam raziskava genov po vojni dobila popolnoma novo težo, namreč odklanjanje. Šele ko je industrija začela podpirati strokovne centre in razne projekte, je z raziskavo genov v Nemčiji šlo naprej, v zadnjih letih celo s slonovimi koraki.

Danes je v Nemčiji nekaj izredno razvitih in zelo sodobnih raziskovalnih centrov, med drugimi na Bavarskem „Raziskovalni center za zdravje in okolje GSF“ blizu Münchna. V krog raziskovalcev tega centra sodi tudi 35-letni Korošec dr. Franz Vauti.

Dr. Franz Vauti je najstarejši sin Franca in Pauline Vauti iz

Peračije pri Škocjani. Njegovo zanimanje za biologijo je bilo že na gimnaziji v Velikovcu veliko, predvsem učitelj biologije ga je vedno znova navduševal in pospeševal. Tako se je po maturi odločil za kombiniran študij biologije (zoologija, biokemija in filozofija) v Gradcu ter leta 1985 promoviral iz humane fiziologije. Vmes je še vodil deželno skupino projekta „Zaščita narave v Avstriji“. Po končanem študiju je odslužil vojaščino, nato pa je v Gradcu na fiziološkem inštitutu medicinske fakultete sodeloval pri posameznih raziskovalnih naročilih. Med drugim je delal poskuse, ki so bili pozneje izpeljani na vesoljski postaji Mir.

Štipendija. Leta 1986 je prejel od ustanove Konrad Adenauer iz Nemčije štipendijo za posebno nadarjene. Sam si je smel izbrati poglobljen študij na katerikoli univerzi v Nemčiji. Izbral si je „Max-Planck-Institut“ za biokemijo v Martinsriedu pri Münchnu. Prvo leto na inštitutu, kjer se je naučil tehnike sodobne raziskave genov, je nad vse zadovoljivo in odlično opravil, tako da mu je ustanova Konrad Adenauer podaljšala štipendijo še za leto dni. Njegova prizadevnost in nadpovprečna nadarjenost sta mu kaj kmalu široko odprla vrata v sodobni raziskovalni center genov. Že prej mu je „Inštitut Maks Plank“ ponudil mesto asistenta na univerzi, kjer je potem nekaj časa res deloval. Nato se je januarja 1995 preselil v „Raziskovalni center za zdravje in okolje GSF“, kjer sedaj z najsodobnejšimi metoda-

mi raziskuje gene. Kakšno je natančno njegovo delo?

Vauti: „Naša raziskovalna skupina išče še nepoznane gene, ki vodijo ali krmilijo sistem možganov in živcev. Cilj je razumeti, kako dedne lastnosti gradijo možgane in kontrahirajo njih moč. Iščemo torej gene, pri katerih v primeru motenj nastopajo bolezni, kot sta na primer Alzheimerjeva in Parkinsonova bolezen. Z izmenjavo bolnega gena z zdravim pa bi se bolezni lahko zaustavile. To je osnovni in načrtni cilj genske terapije.“

Kakšni pa so posebni načrti raziskovalcev genov v prihodnosti?

„Razkriti želimo vse gene človekovega telesa v njihovi sestavi in funkcijah. Genov pa je blizu 100.000!“

Kje pa sploh iščete gene? „V miših, ker so njih geni najbolj podobni človekovim,“ pravi Vauti. V poskusih z živalmi Vauti ne vidi posebnih težav, čeprav bi seveda raje raziskoval brez živih „poskusnih kunccev“. S čim pa nikoli ne bi delal poskuse, je s človekovim zarodkom. „To visoko prekorači mojo moralno mejo!“

Nad 60 ur na teden.

Dr. Franz Vauti je vsekakor raziskovalec s srcem in dušo, ki nikoli ne bi prekoračil dopustne meje. Svoj poklic in delo ljubi, čeprav njegov delovni teden nima 35 delovnih ur, pač pa naredko celo 60 ali 70. Na delovnem mestu oz. v laboratoriju, kjer je občevalni jezik angleščina, je priznan in med sodelavci spoštovan. Njegovo delo nikoli ni dolgočasno, ampak nadvse

„Cilj je razumeti, kako dedne lastnosti gradijo možgane in kontrahirajo njih moč.“

DR. FRANZ VAUTI

napeto, pravi sam. Čeprav ima poklic, ki ne dopušča veliko prostega časa in zaradi tega je precej prikrajšan za zasebno življenje, je z njim kljub temu povsem zadovoljen. Žena Gabriele, ki jo je spoznal v Münchnu in s katero je dve leti poročen, je zelo uvidna ter ga podpira brez pridržkov. Posebnih konjičkov mladi strokovnjak nima, je pa velik navijač nogometa, predvsem bavarskega nogometnega kluba Bayern München. Skupaj z ženo skorajda redno obiskujeta domače tekme tega kluba. Z velikim zanimanjem zasleduje tudi tekmovalne rezultate Slovenskega atletskega kluba, saj ga z njim povezuje prijateljstvo z nekdanjim trenerjem SAK dr. Ivanom Ramšakom.

Kdaj se bo vrnil na Koroško, pa dr. Vauti ne more povedati, saj na Koroškem ni raziskovalnega centra genov in zaradi tega tudi delovnega mesta ni. „V München sem šel z namenom, da tam ostanem eno ali največ dve leti. Sedaj pa živim že nad deset let v glavni metropoli Bavarske,“ pravi Vauti.

Franc Sadjak

BISTRICA PRAZNUJE

Bistrica bo dobila
tržno pravico

Bistrica v R. V nedeljo, 22. septembra, bo praznovala Bistrica v Rožu. Deželna vlada je že pred časom sklenila, da bo Bistrici podelili tržno pravico. Nova tržna občina se na veliki praznik temeljito pripravlja in je center Bistrice dala preurediti. Stroški so znašali 5 mio. šil. Za 22. september je pripravljen obširen slavnostni program, višek pa bo podelitev tržne pravice. Med drugim bo v občini Bistrica tudi spremeljevalna razstava borovelske deželne razstave pod naslovom „Divji lov na obeh straneh Karavank.“

V Šmihelu sta brata Novak ustanovila klub „Oldtimerjev“. Ljubitelji starih motornih koles in avtomobilov se redno srečujejo in se vozijo na skupne izlete. Na šmihelskem prazniku gasilcev je bilo doslej največje srečanje v kratki zgodovini kluba, ki vabi vse, ki imajo zanimanje, da se priključijo.

V občini Galicija so glasovali le mandatarji SPÖ proti izseljencem

Občinski svet v Galiciji je pretekli teden z večino sklenil podporo za spomenik izseljencem. Socialdemokrati pa so bili večinsko proti in so celo napadali odbornika EL.

Vrtec. Osrednja točka dnevnega reda je bila gradnja novega otroškega vrtca v Galiciji. Župan Josef Wutte je poročal o končnem izidu razpisov, s katerimi je občina iskala najboljše ponudnike za vsa gradbena in obrtniška dela. Seštevek končnih stroškov je približno 11 milijonov, kolikor je bilo načrtovanih. Denar se bo zbral iz predvidenih oziroma obljubljenih deželnih prispevkov v naslednjih štirih letih. Gradbena dela bo prevzelo podjetje Struckl & Ogris iz Celovca, tesarska dela ing. Rot, Feldkirchen, kleparska podjetje Jernej, Škocijan, mizarska Wuntschek, Ledince, pečarska Huss, Borovlje, pleskarska Struger, Kotmara vas, in mizarska Kušej iz Pliberka, da omenimo samo najbolj pomembna. Vrtec bo občina vodila le enojezično.

Izseljenci. Na Koroškem je prisotnost slovenske narodne skupnosti še vedno pereče vprašanje. To se je spet pokazalo v Galiciji, ko se je na občinski seji vnela splošna debata o Slovencih, ko je bil na dnevnem redu prispevek za spomenik Zveze slovenskih izseljencev, ki je bil postavljen na Radišah.

ljencev za prispevek k spomeniku na Radišah pa je nato povzročila deloma vročo debato, ki jo je župan ves čas usmerjal v mirne, stvarne in konstruktivne izjave. Levi delež za urejen potek je imel gotovo zastopnik EL, **Jože Urank**, ki se je na sejo skrbno in temeljito pripravil. Sestavil je obširen (7 strani) opis takratnih dogodkov, „Moji spomini na izselitev koroških Slovencev ter najtežje čase mojega življenja“ ter ga

poslal vsem odbornikom; tudi njegova družina je bila izseljena.

To so tudi upoštevali vsi govorniki. Vplivalo je tudi dejstvo, da je že 36 let občinski odbornik in da je bil njegov oče župan v Galiciji. Zastopniki ljudske stranke so poudarili, da bi lahko že prej izseljencem postavili spomenik, toda tudi žrtev komunističnega terorizma bi se danes lahko kdo spomnil. **Robert Rautz** (FPÖ) je zelo pametno in razsodno povedal, da

se upravičeno spominjamo danes tudi trpljenja slovenskih izseljencev kot vseh vojnih krivic, predvsem zato, ker je bila prizadeta tudi domača občina.

Edino iz vrst SPÖ je bilo slišati drugačne zvoke. **Franz Jordan** „Slovenci ste že spet dobili 80 milijonov subvencij – tudi partizani so ubijali in za tiste žrtve se ne potegujete – ko se bliža 10. oktober, hočete spet izzivati – zaradi onečaščenja velikovških grobov se nihče iz slovenskih organizacij ne oglasi – in podobno, kot v najhujših časih hujskanja.“

Toda župan **Josef Wutte** (ÖVP) je pomiril razburjene duhove. Ko je svoj predlog, da je občina pripravljena dati Zvezi slovenskih izseljencev prispevek višini 2.000,- šil., dal na glasovanje, so za predlog glasovali mandatarji ÖVP in FPÖ ter podž. Thomas Wutte (SPÖ). Proti so glasovali samo zastopniki SPÖ Tschertou, Pacher, Jordan in Kaiser.

Olajšan ob izidu je bil predvsem neumorni slovenski odbornik **Jože Urank** (EL), ki je prej plačilo za svoj dolgoletni trud, za stvarno delo v občinskem svetu in stalno prizadevanje za mirno sožitje v gališki občini.

Prošnja Zveze slovenskih izse-

Jože Urank je dobil podporo za spomenik izseljencem, le SPÖ je bila proti.

Selani želijo tretjega učitelja za ljudsko šolo

Selski občinski svet ter vsi starši šolarjev selske ljudske šole želijo letos tri razrede in tri učitelje. Toda deželni šolski svet je rekel NE! Vroča razprava tudi o CARNICI.

Na minuli občinski seji se je celotni občinski svet izrekel za tri razrede in s tem za tretjega učitelja v Selah. Po mnenju mandatarjev je to nujno potrebno in EL je vložila zadeven predlog, ki je dobil tudi absolutno večino. Ljudsko šolo v Selah so doslej vodili z dvema razredoma (ravn. **Fridl Mak** in **Jožica Mak**). Za prvi razred je letos 14 prijav, za drugi razred tri, za tretjega 10 in za četrtega 5. Želja staršev je bila, da bi združili drugi in četrti razred, prvi in tretji bi bila samostojna razreda.

Le malo razumevanja za ta model je imel deželni šolski svet, ki je prekrizal selske račune. Na seji navzoča inšpektorja **Ogris** in **Mischkulnik** sta oddala odklonilno stališče, ker je po zakonu za odprtje tretjega razreda potrebno 40 učencev. Selsko šolo pa trenutno obiskuje 32 šolarjev. Preteklo sredo je bila v Celovcu na deželnem šolskem svetu selska delegacija staršev in mandatarjev, ki je prav tako dobila le potrdilo, da tretjega razreda letos ne bo. To pomeni, da bosta v Selah jeseni spet samo dva razreda. Tudi argument, da dva učenca iz pedagoških vidikov potrebujeta dodatnega učitelja, ni spremenila mnenja odgovornih v Celovcu.

Carnica. Vroča razprava se je v občinskem svetu vnela zaradi članstva občine Sele v regionalnem združenju CARNICA, kateremu Selani odslej letno prispevajo 23.210,- šil. kot članarino. Večina mandatarjev je dvomila o tem, da je ta denar dobro naložen, saj Selani doslej še niso videli nobene pozitivne učinke za selsko občino, negativnih pa vidijo celo vrsto, med drugim, da Carnica na zunaj prodaja Rož kot enojezično regijo.

Podžupan **Nanti Olip** (EL) je dejal, da naj občina Sele predlaga spremembo statuta, v katerih naj bi dobila slovenščina večjo veljavo in se predstavljala kot dvojezična regija. Za uveljavitev slovenščine v CARNICI pa so potem glasovali mandatarji **EL (N. Olip, M. Olip, Ogris in inž. Čertov)** in **Anita Ogris** (SPÖ), kar je bilo premalo. Soglasno je bil nato sprejet predlog, da naj občina Sele predlaga spremembo imena CARNICA - Region Rosental z dodatkom Rož.

Ta predlog bo občina Sele zdaj predložila članom CARNICE, v primeru, da bi ga ne sprejeli, so mandatarji EL že na seji najavili razpravo o možnem izstopu obci-

ne Sele. O smislu članstva v CARNICI je med drugim dvomil tudi mandatar **Robert Mack** (F), župan **Wassner** pa je poročal o načelnem odklonilem stališču ostalih občin. O delovanju CARNICE je župan **Wassner** poročal, da ima združenje novega poslovodjo, ki deluje šele 6 mesecev, in da bo zaradi tega možno šele čez določen čas definitivno oceniti njegovo delo.

Tenis. V Selah še naprej iščejo zemljišče za teniško igrišče. V naslednjih dneh se bo občinsko predstojništvo pogovarjalo s posestnikom za variatno pri gostilni **Terkl**.

Hajnžev pot. Pri neurjih letos poleti je odneslo štiri mostov **Hajnževega** pota. Na iniciativo „Naturfreunde“ želijo mostove na novo postaviti. Občina Sele bo prispevala 40.000,- šil. Pri projektu bodo sodelovali tudi pionirji vojašine. Za svojo pomoč želijo računati 140.000,- šil., kar je v občinskem svetu razburilo duhove. **Robert Mack** (F) je celo dejal, da se bo pri vojaškem komandu na Dunaju osebno pritožil in bo zahteval brezplačno pomoč. Bomo videli, ali mu bo uspelo.

Silvo Kumer

Rekli so na seji:

O Carnici...

Treba je pogledati, kaj CARNICA sploh dela...

R. MACK (F)

Dejansko je vprašanje, kaj dela CARNICA z našim denarjem.

INŽ. HANZI ČERTOV (EL)

Carnica se predstavlja kot enojezična regija, kot bi v Rožu ne bilo Slovencev. Resnična podoba Roža sploh ne pride do izraza. Zato je treba v CARNICI predlagati spremembo statuta.

PODŽ. NANTI OLIP (EL)

Na osnovi sklepov naše občine sem urgiral zaradi slovenščine v CARNICI. Župan **Gradneger** je dejal, da bo to dal na občni zbor; in kako se bo tam glasovanje končalo, si lahko predstavljate.

ŽUPAN E. WASSNER (SP)

Če ne reagiramo, bodo rekli, da niti Selani ne zahtevajo dvojezičnosti.

PODŽ. NANTI OLIP (EL)

To s slovenščino ne bo funkcioniralo, zato sem proti predlogu.

PODŽ. FRANCI KROPIVNIK (SP)

Ljudi je treba vzgajati - to velja tudi v vprašanih dvojezičnosti.

MARIJAN OLIP (EL)

Če dvojezičnosti ne spravimo „skoz“, potem moramo izstopiti.

ŽUPAN E. WASSNER (SPÖ)

Ko bo prvi šel, potem bomo videli, kako bodo reagirali.

PODŽ. NANTI OLIP (EL)

Kotmara vas dobi večje pokopališče

Naslednje dni bojo začeli s povečavo kotmirškega pokopališča. To je sklenil občinski svet na seji v petek, 30. avgusta 1996.

Dela je dobilo stavbeno podjetje **Begusch**; stala naj bi ok. 1.890.000,- šilingov. Občinski svet pa je sklenil, da bo nepretrgani zid samo na severni in na južni strani; na vzhodni bo samo sedem metrov zidu, okoli 38 metrov pa živega plota in plota iz žične mreže. Po razpisu naj bi bil tudi na vzhodni strani zid; zaradi tega sklepa se bojo dela gotovo pocenila. Finančni načrt: 710.000 od plebiscitnega daru, 790.000 od dotacij deželne vlade; kar bo še preostalo, se bo financiralo iz rednega poročuna. Stroški za načrtovanje znašajo še dodatno 190.000 šilingov. Na pokopališu bo poseben oddelek

za žare. Dela bojo končana do vseh svetih.

Dipl. inž. **Josef Miklautz** je obvestil občinski svet o napredovanju pri delih za kanalizacijo. Do konca septembra bo opravljen obračun za odsek 01 llovje. Stroški bojo znašali ok. 12 mio šilingov (po proračunu 12,2 mio). Za dodatna dela, ki niso bila predvidena v načrtu, bo treba plačati še 1,5 mio šilingov. Meseca julija so začeli delati črpalko v Dolu pod llovjem; morda bo začela provizorično delati že konec oktobra. Zbirni kanal proti **Kotmari vasi** koplje podjetje **Mjayreder** iz **Gradca** (zdaj so na **Ročici**), vaše priključke bo de-

lalo podjetje **Teerag-Asdag**.

V odseku 02 so zajeti kraji do ljudske šole v **Kotmari vasi** (**Ročica**, **Zvonina**, **Trabesinje**, **Stranje** v **Kotmari vasi** in **Šentkandolf** do potoka). Kot naslednja sta na vrsti **Kotmara vas** in **Humperk**. Prebija in **Čarhorče** pridejo šele po letu 2000 na vrsto. Občinski svet je tudi sklenil, da morajo plačati lastniki namenjenih zemljišč ob kanalu devet šilingov na kvadratni meter kot prispevek za to, da se zemljišče pripravi za priključek na kanalizacijo.

Stari traktor je že dotrajan (12 let, čez 4.000 ur, potrebna popravila bi stala ok. 135.000 šilingov). Za stari traktor se še dobi

250.000 šil., za novega bi bilo treba doplačati ok. 600.000 šilingov. Naprava za trošenje peska bi stala še 80.000 šil. Občinski svet je sklenil, naj se predstojništvo pobriga za nadaljnje stvari.

Na seji, 20. maja 1996, je zastopnik **EL Jože Wakounig** predlagal, naj občina omogoči kmetom kupovanje biološkega olja za motorne žage po znižani ceni. Na zadnji seji je občinski svet sklenil, da bo občina poravnala kmetom polovico stroškov za deset litrov olja; olje lahko kupujejo na kotmirški zadrugi.

Župan **Götzhaber** je prebral predloga podž. **Haralda Petermanna** (popravilo vzhodne ceste na **Plešivec**; čakalnica na **Razpotju** in mostna ograja pri **Vrenu** v **Reki**).

ČESTITAMO

Manueli Pristovnik in Ralphu Urbanschitzu iz Celovca se je pred nedavnim rodila hčerka **Elena**. Srečnima staršema iskreno čestitamo, mali Eleni pa želimo mnogo sreče, veselja in uspeha na življenjski poti. Čestitkam Našega tednika se pridružujejo prijateljice in prijatelji od blizu in daleč.

Na Bistrici v Rožu je ta teden obhajal rojstni dan **Karel Smolle**. Iskreno čestitamo in želimo vse najboljše, predvsem zdravja, zadovoljstva in uspeha. Čestitkam Našega tednika se pridružujeta EL in NSKS.

V Čahorčah je obhajala 64-letnico **Gusti Schellander**. Iskrene čestitke in vse najboljše želje!

Občinski odbornik EL Rožek mag. **Mirko Oraže** je obhajal rojstni dan. Čestitamo in vse najboljše, predvsem osebnega zadovoljstva in uspeha v občinski politiki. Čestitkam Našega tednika se pridružuje EL.

Pred kratkim je na graški univerzi zaključila študij farmacije

Marija Kumer z Breg pri Pliberku. Čestitamo in želimo mnogo uspeha na poklicni poti!

V Žitari vasi je obhajala 85. rojstni dan **Jožefa Damej**. Slavljenki ob visokem osebnem jubileju pristrčno čestitamo in želimo obilo Božjega blagoslova, predvsem zdravja in zadovoljstva!

Iz srca čestitamo **Hanzi Adlaßnig**, Petricevi mami na Novem selu, za 75-letnico. Želimo ji vse najboljše, predvsem zdravja in zadovoljstva!

V Selah praznuje te dni okrogel življenjski jubilej in god **Marca Čertov**. Pristrčnim čestitkam in najboljšim željam znancev in domačih se pridružuje uredništvo Našega tednika.

64-letnico je obhajala **Ivanka Waldhauser** iz Trabesinj. Pristrčnim čestitkam pridružujemo najboljše želje.

Slovensko društvo upokojencev Pliberk čestita za osebne praznike **Mariji Žuntar** iz Črgovič pri Šmihelu, **Štefanu Kristanu** z Bistrice pri Pliberku in **Ja-**

nezu Kolterju z Brega pri Žvabeku. Vsi ostali člani društva upokojencev in Naš tednik pristrčno čestitajo in kličejo na mnoga zdrava in sreče polna leta!

V Zahomcu bo obhajal rojstni dan **Franc Wiegele**. Iskreno čestitamo in želimo tudi v prihodnje mnogo zdravja in zadovoljstva ter športnih uspehov njegovih skakalcev. Čestitkam se pridružujeta EL in VS Straja vas.

113 skupnih let sta obhajala **Justina** in **Hanzi Waschnig**, po domače Glažarjeva v Čahorčah. Čestitamo jima in želimo zdravja pa vse najboljše.

Poročno slavje sta imela pleskarski mojster **Marjan Krainz** in **Ingrid Dobrovnik**. Poleg sorodnikov so jima čestitali sosedi, mdr. Walter, Šim, Konrad in Milka. Čestitkam se pridružuje Naš tednik in želi obilo družinske in poslovne sreče.

V Kotmari vasi je slavil 55. rojstni dan priljubljeni občinski odbornik EL Kotmara vas mag. **Jože Wakounig**. Slavljenču ob tem lepem osebnem prazniku pristrčno čestita EL ter mu želi mnogo osebne sreče, zdravja in zadovoljstva. Čestitkam se pridružuje uredništvo Našega tednika, ki kliče sodelavcu: Ad multos annos!

ČESTITKI TEDNA

Življenjski praznik Marjane Grilc in vesel dogodek v družini Nadja in Milan Mohar

V ponedeljek, 9. septembra, praznuje osebni življenjski jubilej **Marjana Grilc**, žena dr. Matevža Grilca. Slavljenko poznamo kot zvesto spremljevalko dolgoletnega predsednika NSKS v političnem in družinskem življenju. Kot uslužbenka finančnega urada rada pomaga, če kdo želi strokovno pomoč, poleg tega pa je tudi prijetna sogovornica v domači družbi. Še posebej pa odlikuje njo in njenega moža velika gostoljubnost in povezanost z mladino.

Ob življenjskem jubileju želimo slavljenki obilo sreče, zdravja in osebnega zadovoljstva.

Na mnoga leta!

Nadij in Milanu Mohar iz Nagelc se je rodil sin Benjamin. Srečnima staršema pristrčno čestitamo, novemu zemljanu pa želimo na življenjski poti vso srečo. Rojstva **Benjamina** je bila še posebej vesela 4-letna sestrica Kristina. Takoj je namreč objubila, da bo tudi ona zelo pazila na malega Benjaminu ter se z njim rada igrala.

GOSTILNA
Šteckl
GLOBASNICA

Vabimo na

**Globaško
žegnanje**

v nedeljo,
8. SEPTEMBRA 1996,
po sv. maši

KOSILO PO ZELO UGODNI CENI!

Dunajski zrezek s prilogo
šil. 70.–

Svinjska pečenka s prilogo
šil. 70.–

Piščanec s prilogo
šil. 70.–

Čevapčiči s prilogo
šil. 70.–

Popoldan Vas bo z harmoniko
zabaval HANZEJ ČEPIN.

Vašega obiska se veseli
družina HUDL.

Teško je najti prave besede tolažbe...

Kristijanu Wrolichu iz Loč v slovo in v trajen spomin.

Tri leta se je boril proti zahrbtni bolezni. Pogumno, z neverjetno trdno voljo. Veroval je v zmago življenja nad smrtjo. To še toliko bolj, ker so mu pri tem v svoji neskončni ljubezni in požrtvovalnosti pomagali mati Erika, oče Joško, brat Peter in sestra Mirjam.

Dalj časa smo tudi upali, da njegov boj ni bil zaman. Da ga bo Bog, vsemogočni vladar sveta in življenja, potrdil v njegovi ljubezni do življenja in mu dovolil, da bi še dolgo časa razveseljeval svoje najdražje ter številne prijatelje in znance s svojimi bogatimi vrlinami.

Teh je imel kakor le malokdo. Bil je globoko veren, človek z izredno dobrim značajem ter zdravimi ambicijami. Rad je v svoji domači fari pomagal kot ministrant, zelo mu je bilo pri srcu petje sv. treh kraljev. So-

deloval je pri domačih tamburaših, ki jih vodi njegova mama Erika, še posebej pa je ljubil šport. In ko se je po prvem daljšem zdravljenju vrnil na Dvojezično trgovsko akademijo, je odlično opravil, kljub daljši odsotnosti zaradi bolniške oskrbe, vse izpite.

Skratka, bil je kakor žlahtna roža – prisrčen, sočuten, resen

in hkrati poln mladostnega izžarevanja.

Toda Vsemogočni je odločil drugače. Pretekli četrtek je odpoklical Kristijana Wrolichu iz Loč k sebi v večno življenje. Sklenil je, da ustavi njegovo zemeljsko življenje – toliko večja pa je zato žalost v družini, pri sorodnikih, sošolcih, prijateljih, znancih.

Kako hudo je pretresla prerana smrt komaj 18-letnega Kristijana, je dokazala tudi pogrebna svečanost preteklo nedeljo v Ločah. Vodil jo je domači župnik Stanko Olip ob asistenci sobratov Petra Olipa, Jožeta Andolška, Romana Kutina, Jožeta Kopeiniga in dr. Jožeta Marketza ter diakona Hermana Kelicha. Poslovlili so se od svojega sošolca dijaki in dijakinje Dvojezične TAK z ravnateljico mag. Majo Amrusch-Hoja na

čelu, zapeli in zaigrali pa so mu v slovo MoPZ „Jepa-Baško jezero“ in loški tamburaši. Slovo tamburašev je bilo še posebej ganljivo; preden so Kristijana pospremili na božjo njivo k zadnjemu počitku, so mu še zaigrali pesem „Lipa zelenela je“.

Teško, da, nemogoče je najti ob smrti tega nadvse spošтовanega in priljubljenega mladeniča prave besede tolažbe. Božje odločitve so nam zemeljskim romarjem pogostokrat nerazumljive, vsekakor pa nedojemljive. In vendar nam preostaja, zlasti še v takih hudih trenutkih, eno samo upanje – vera v posmrtno večno življenje. Kristijanu, ki je tako strastno veroval v življenje pri Bogu, želimo pri Njem neminljivo radost, njegovim domačami pa izrekamo naše iskreno sožalje.

–Kuj–

Rajna se je rodila dne 24. junija 1904 kot prvi otrok staršev Mihaela in Katarine Gabriel pri p. d. Tišlarju v Šentjanžu. Oče je bil ugleden mizarški mojster, mati pa je imela trgovino ter gostilno, ki je slovela in bila priljubljena daleč na okoli. Ko je hčerka Katarina - krščena po imenu matere - dokončala šolsko obveznost, so jo nujno potrebovali doma, da je pomagala pri obilnem delu svoji materi. Starši so bili globoko verni ter narodno zavedni. Tako je tudi Kati - s tem imenom je živela med ljudmi - živela po njihovih načelih. Pristopila je tedajni Marijini družbi in sodelovala kot zvesta članica, na kulturnem področju pa je sodelovala kot izvrstna igralka pri neštetih igrah.

Pripomniti je treba, da je bila rajna Šlemceva mama zadnja še živeča igralka v vlogi „Miklove Zale“, katero je šentjansko Katoliško kuturno društvo prvič uprizorilo na novem odru v Tišlerjevi dvorani konec meseca oktobra 1923 pod režijo Florijana Lapuša iz Podsinje vasi.

Leta 1930 se je kot 26-letna poročila z Valentinom Blüml, p. d. z Šlemcevim Timjem. Bil je doma v Šentpavlu na Zili in je živel že nekaj let pri Šlemcu. Ker Šlemceva hiša ni imela lastnih naslednikov je tedanja posestni-

ŠENTJANŽ V ROŽU:

Šlemcevi mami v slovo

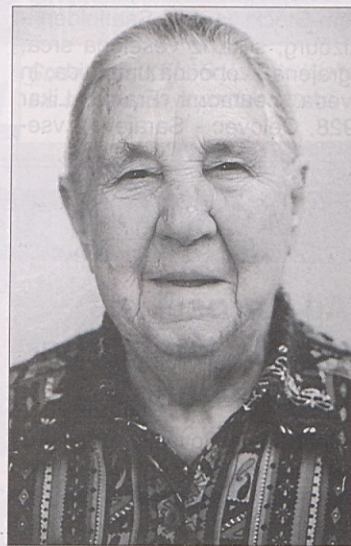
Obdana z ljubeznijo svojih otrok zlasti še v bolezni, katero je potrpežljivo prenašala zadnja leta, je v nedeljo, 25. avgusta v popoldanskih urah mirno v Gospodu zatisnila svoje oči Katarina Blüml, p. d. Šlemceva mama v Šentjanžu.

ca Šlemceve kmetije Marija Stih imenovala tega zavednega in umnega človeka za naslednika Šlemceve domačije. Šlemcevi materi je bilo zakonsko življenje milo in drago, veselila se je naraščaja v družini, a že po petih letih je prišel razkol v to srečno družinsko življenje; dne 7. januarja 1936 je za posledicami težke operacije umrl njen ljubljeni mož in oče peterih otrok, star komaj 40 let. Ker je bila trdna v veri, ob tej strašni usodi ni obupala; vse skrbi in delo je stavila v Božjo pomoč - in šlo je. Ko so otroci že odrasli, je uredila delo tako, da je tudi med tednom hodila k sv. mašam. Skrbela je za duhovnike, ki so prihajali v našo faro, s hrano in postrežbo.

Prevzela je čiščenje farnih oblek in perila, krasila cerkvene oltarje z rožami in po smrti Mojce Cinkovič leta 1969 vso oskrbo farrte cerkve. Ko je dospela v

starostno dobo, je oddala Šlemcevo posestvo in mlin v mlajše roke. S tem je prišla na Šlemcevo mamo velika olajšava. Veliko lepih dni je preživela v Domu v Tinjah; ker je bila goreča častilka Matere božje-Marije, je veliko romala po Marijinih svetiščih, kot so Čenstohova, Fatima in je šestkrat poromala v Lurd. Bila je žena molitve in dela, pravična in skrbna do svojih otrok, ki jim je vsadila v srce vrednoto globoke vere ter lepe domače besede. Bila je v naši fari ter daleč na okrog znana in spoštovana.

Rajno Šlemcevo mamo smo položili dne 27. avgusta ob treh popoldne na domačem pokopališču k večnem počitku v grob poleg njenega moža in sina Franca, ki je leta 1959 pri prometni nesreči izgubil svoje mlado življenje. Bil je čustven in lep pogreb; 11 duhovnikov ter velika množica domačih in tujih žalnih

gostov je rajno spremljalo v molitvi na njeni zadnji zemeljski poti. Domači župnik, Roman, je v poslovljni pridigi pri maši zadržni orisal njeno dolgo zemeljsko pot, ter se rajni prisrčno zahvalil za njen veliki trud, ki ga je doprinesla v teh dolgih letih za lepoto naše farne cerkve. Cerkvni pevski zbor pod vodstvom Martine Lausegger-Feichter ter vsi ostali pa smo se z ljudskim petjem poslovili od te blage žene, ki je zaprla svoje oči za ta svet, odprla pa za večno slavo.

Zalujočim otrokom in sorodnikom velja naše iskreno sožalje.

M. P.

Tradicionalen teden umetnikov

Umetniki se počutijo v Svečah doma.

Spet so se v Svečah zbrali umetniki iz prostora Alpe-Jadran; ustvarjajo, se pogovarjajo med seboj in z obiskovalci. Po prvih vtisih se je letos zbrala umirjena, zelo pisana, sproščena in delovna družba.

Umetniki: V skupino nadebudnih, mladih ustvarjalcev, ki še iščejo svojo umetniško smer, sodijo: Črtomir Frelich (1960, Radomlje-SLO), docent na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani; Lojze Kalinšek (1956, Cerklje-SLO), likovni učitelj v Mengšu; Lucia Ghiradi (1964, Trst - I), slikarski samouk, diplomirana violinistka; Aleksander Starc (1964, Trst - I), arhitekt za notranjo opremo, sodelavec gledališča Giuseppe Verdi; Reinhard Bernsteiner (1963, Beljak, Dunaj), študiral arhitekturo na tehnični univerzi, svobodni umetnik. Potem je še skupina starejših, izkušenih, ustaljenih umetnikov: Stane Jarm (1931, Kočevje - SLO), kipar, gimnazijski profesor za likovni pouk; Andrej Kosič (1933, Gorica - I) z večernimi tečaji se je izoblikoval v samostojnega slikarja; Erna Pliem-Stöckl (1939, Saalfelden - Salzburg, slika iz vselega srca, nagrajena svobodna umetnica; in seveda neumorni Franjo Likar (1928, Celovec - Sarajevo), vse-

stranska, samovoljna, neuničljiva umetniška duša.

Zakaj so prišli: „Zdaj, ko sem kot profesor upokojen, hočem po svoje ustvarjati. Tu sem našel razmere, idealne možnosti za delo in še prijeto družbo enako mislečih,“ (Stane Jarm).

„Mene je privlekel predvsem spomin na prijatelja Goršeta. V Svečah je povsod čutiti njegov duh. Umetnik svojega stila ne spremeni v krogu umetnikov in v enem tednu se od drugih nič ne uči. Prijetna pa je duhovna obogatitev ob srečanju z drugimi. Ta slikarski teden se razlikuje od mnogih drugih po tem, da je tukaj red in mir za uspešno delo“ (Andrej Kosič).

Spretni tečaji: Rezi Kolter (Bilčovs) je spet uspešno vodila slikarska tečaja za mladino, ki sta bila dobro obiskana (12 udeležencev pri tečaju za mlajše, 14 pri starejših). Mladi se z navdušenjem zaženejo v delo in ustvarjajo po svoje. Na takem tečaju je že

marsikdo odkril umetniško žilico.

Večerni koncert: V sredo zvečer je nastopila vokalna skupina „Solzice“, učenke glasbene šole v Brežicah, na dobro obiskanem koncertu. Mlada skupina nastopa pod vodstvom profesorice Marjete Podgoršek predvsem pri šolskih prireditvah in je osvojila že širok repertoar. Pojejo dovršeno in veselo vse, od klasike do musikle in črnskih duhovnih, celo nekaj narodnih pesmi so zapele hvaležnim poslušalcem.

„Odmev je letos kar zadovoljiv, ljudje prihajajo od daleč, da bi se srečali z umetniki. Domačini bi se lahko še bolj zanimali.

Glavno je, da se umetniki počutijo pri nas kot doma“, je povzela Tatjana Feinig, predsednica društva gostitelja, izkušnje prvih dni. Lepo vabi na zaključno prireditev v soboto, 7. septembra, 19.30, pri Adamu v Svečah, s prezentacijo in možnostjo nakupa slik.

PISMO BRALKE

Ali Korošci res premalo kontaktirajo s Slovenijo?

Motiti se, je človeško, pravi pogovor. Naj bo to opravičilo za napake, ki jih ljudje delamo na vsakem koraku, in ki se vrinejo tudi v tako dober slovenski časnik kot je Naš tednik. Toda o napakah se je potrebno pogovoriti, kajti nobena stvar ni tako dobra, da ne bi bila lahko še boljša.

Naslovna stran 31. številke Našega tednika je napovedovala članek z naslovom „Narodni svet je že kontaktiral ministerstvo za notranje zadeve“. Ali Slovenci na avstrijskem Koroškem res premalo kontaktirajo s Slovenijo, sem se vprašala. V naslovu se je izgubil predlog z. Tudi kontaktirati se ne sliši lepo slovensko, saj je to tuja. V slovenščini lahko kontaktiramo samo za ministerstvom. Da ne bi pozabili: slovenščina pozna šest sklonov.

Vpliv nemščine na slovenščino na avstrijskem Koroškem sem že večkrat opazila. Tako se naprimer moja hčerka zaradi šolskega vpliva že veseli na počitnice v Sloveniji.

V slovenščini se povratni glagol „veseliti se“ veže s samostalnikom brez predloga. Da se nekdo veseli na obisk ali pa se veseli na šolo, bi človek kvečjemu razumel, kot da je že na obisku ali pa na šoli (na strehi) in se tam veseli. Vas „veseliti se na lepo slovenščino“ ne spominja na neposredni prevod iz nemščine?

Torej Slovenci se veselimo Našega tednika, počitnic, šole, obiskov... V tej besedni zvezi predloga „na“ ni.

Tretja stvar, na katero bi s tem pismom tudi rada opozorila, so kratice in vsemogoče krajšanje.

Smo res že v taki časovni stiski, da ne utegnemo več napisati občinski, kot piše gospod obč. mag. Waldhauser v članku „Obči-

na Borovlje – ali slovenščina res izumira?“

Bomo lahko zbrali milijon šilingov, ko pa niti besede milijon ne moremo izpisati?

O kraticah pa tole. Kratice se tako v slovenščini kot v nemščini pre pogosto pojavljajo. Za jezik so hud udarec, saj ga siromašijo. Navsezadnje bi bilo najbolje, da izumimo nov jezik - jezik kratic. Kar poglejte podrobneje vse vrste časopisov in preštajte koliko kratic je v njih!

Še nekaj let pa bomo pisali: L.P. za lep pozdrav.

Mag. Julijana Poberžnik,
Celovec

Opomba uredništva:

Prav dobro se zavedamo, da se je treba o napakah pogovoriti, predvsem pa, da jih je treba opraviti. V tem smislu pristrčna hvala za Vašo pozornost in kritične pripombe.

Brez dežja ni pliberškega jormaka

Kakor spadajo k jormaku kramarji in šotori, tako je tudi slabo vreme stara tradicija na največjega ljudskega sejma v Podjuni. Kljub slabem vremenu je tudi letos prišlo skoraj 100.000 obiskovalcev

Minister Huhms je obiskal tudi razstavo lovcev in čebelarjev

Povorka skozi mesto Pliberk.

Predaja zakupnine (5 grošev) za jormaški travnik.

Čprav je letos deževalo, je bil pliberški jormak za štiri dni središče južne Koroške.

Slike: Fera

Sodelavca KELAG Jože in Walter sta skrbela, da ni postalo temno.

Podjunski muzikanje so skrbeli za odlično vzdušje.

Na srečanju upokojencev je dobila glavno nagrado - en teden na dopust v Lendavo - gospa Neža Lubas iz Vogrč.

Šef Zadruga je na sprevedu osebnost delil darila obiskovalcem jormaka.

Štiri dni na nogah je bil „perzonal“ v šotoru Edinosti, kjer so se letos zelo potrudili, da so se obiskovalci dobro počutili.

PETEK, 6. sept.
Kulturna obzorja.

SOBOTA, 7. sept.
18.00–19.00
„Od pesmi do pesmi –
od srca do srca.“

NEDELJA, 8. sept.
6.08–7.00 Dobro jutro,
Koroška – Guten
Morgen, Kärnten.
Duhovna misel
(mag. Ivan Olip)
18.00–18.30 6 x 6
Domače uspešnice.

PONED., 9. sept.
Kratek stik.
Gledališka delavnica
v Fiesi.

TOREK, 10. sept.
Otroška oddaja.

SREDA, 11. sept.
Domača glasbena
mavrica.
21.04–22.00
Glasbena oddaja.

ČETRTEK, 12. sept.
Rož – Podjuna – Zila.

PETEK, 13. sept.
Kulturna obzorja.

DOBER DAN,

KOROŠKA
ORF2

**NEDELJA,
8. september '96, 13.30**

PONEDELJEK, 9. september 1996

ORF 2, ob 2.40

TV SLOVENIJA 1, ob 16.20

Predvidoma z naslednjimi prispevki:

- Pred volitvami v evropski parlament – Evropa 2000: Pot Evropske unije
- Začetek šolskega leta je tudi trenutek odločitve za prijave otrok k dvojezičnemu pouku
- Sesljan '96: ustvarjalnost in domiselnost utrjuje prijateljstvo med čopičarji: 26. likovna kolonija mladih
- Že tedne pred odprtjem v Celovcu je burila duhove razstava o uničevalni vojni nemške „Wehrmacht“ med leti 1941 in 1945
- 16. slikarski teden v Svečah: Alpsko-Jadranska raznolikost umetnikov odpira vrat v svet likovne umetnosti za vsakogar
- Z gledališko dejavnostjo si osvajajo jezik in publiko: gledališka in lutkovna delavnica v Fiesi

Petek, 6. september**LOČILO**

Premiera igre „Kuzek laja mijau“

(Franček Rudolf)
Kraj: Posojilnica na Ločilu
(1. nadstropje)
Čas: ob 19.30

Igra: Mladinska gledališka skupina SPD „Dobrač“ na Brnci

Režija: Matija Milčinski

Ponovitev: v soboto, 7. septembra, ob 19.30

Sobota, 7. september**SVEČE**

Zaključek prireditve 16. slikarskega tedna prezentacija slik (možnost nakupa slik)

Kraj: pri Adamu v Svečah

Čas: ob 19.30 uri

Prireditelj: SPD Kočna in KKZ

Nedelja, 8. september**ŠT. JANŽ**

Vaški praznik

Kraj: V Št. Janžu

Čas: po sv. maši

10.00 uri kava in pecivo

10.30 lutkovna predstava „Leteči Žabon“ (gostuje KPD Šmihel)

11.00 uri otroške igre, kegljanje, srečolov, zabava z Duo „Peugeot“

OBIRSKO

Kegljanje

Kraj: pri Jerebu na Obirskem

Čas: ob 14. uri

Prireditelj: Alpski klub

„Obir“ na Obirskem
V primeru slabega vremena bo kegljanje v petek 13. 9. 1996 od 16.00 ure naprej

Sobota, 14./15. sept.**LOČE**

Planinski izlet na Križ (2.410 m, Julijske alpe) odhod oz. zbirališče 14. 9. 1996 ob 18.00 uri pri Pušniku v Ločah. Peljali se bomo z osebnimi avtomobili do Aljaževega doma (1.015m), skupni večer v koči-tam prepišimo; 15. 9. se povzpemo na Križ (vzpon pribl. 4. ure, z vrha nazaj do kočice pribl. 3 ure) Prijave do 12.9. 1996 tel. 04254/4329 (Lesjak)
Prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Jepa“ Baško jezeru

SELE

premiera igre:

„DAN ODDIHA“ (Valentin Katejev)

Kraj: farni dom v Selah

Čas: ob 15. uri

Nastopa: Gledališka skupina KPD „Planina“ Sele

Režija: Franci Končan

Nedelja, 15. september**RADIŠE**

Radiško žegnanje

Kraj: pred Kulturnim domom na Radišah

Čas: ob 10.30 uri (po maši)

Igra: „Trio Pavlič“ z Obirske

Prireditelj: SPD „Radiše“

SELE

premiera igre:

„DAN ODDIHA“ (Valentin Katejev)

Kraj: farni dom v Selah

Čas: ob 15. uri

Nastopa: Gledališka skupina KPD „Planina“ Sele

Režija: Franci Končan

Torek, 24. september**CELOVEC**

Vabljeni na primiero dveh kratkih filmov „Eiszeit/Ledena doba“

Kratek film Nine Sajko (8 min.)

„BO BILO/Es wird gewesen sein“
Kratek film po zgodbi Andrine Mračnikar (17 min.)

Kraj: Mladinski dom

Čas: ob 20.00 uri

Prireditelj: Koroška dijaška zveza

RAZSTAVE**BEGUNJE**

Razstava slik akadem. slikarja Ferda Mayerja

Kraj: Galerija Avsenik v Begunjah na Gorenjskem

Razstava bo na ogled do 11. 9. 1996

ŠT. JANŽ

Razstava Erike in Michela Jenko pod naslovom „Olje-Akvarel-Akri“

Razstava je odprta do 20. septembra 1996 (torek, četrtek in sobota ob 18.00 do 20.00 ure, sredi in petek od 9.00 do 12.00 ure).

Kraj: k&k center

Prireditelj: k&k in SPZ

CELOVEC

Razstava Paola Pascutija (slike) in **Damjana Balbija** (fotografije)

Kraj: Pri Joklnu

Prireditelj: Kulturno društvo Pri Joklnu

PLIBERK

Razstava ob 10. obletnici smrti Hermanna Falke

Kraj: Falke-galerija, Ljubice

Razstava je odprta do 15. septembra 1996,

od srede do nedelje med 15. in 19. uro ali po telefonskem dogovoru

Ravnateljstvo javne dvojezične ljudske šole v Celovcu sporoča, da bo vpisovanje za vse razrede za šolsko leto 1996/97 9. 9. 1996 ob 9.00 uri. Uradne ure – bodo v petek 6. 9. 96 od 9.00 do 11.00 ure. (Tel. 0463/537411)**Nedelja, 29. september****RADIŠE**

Občni zbor Zveze slovenskih izseljencev, povezan z družabnim srečanjem

Kraj: Kulturni dom na Radišah

Čas: ob 14.00 uri

Prireditelj: Zveza slovenskih izseljencev

Na sporedu bo tudi nastop članic in članov SPD „Radiše“.

Mohorjeva ljudska šola

sporoča, da bodo uradne ure v petek, 6. sept. od 9. do 11. ure.

Vodstvo šole

RAZNO**LJUBLJANA**

Seminar za evangelizacijo

6., 7. in 8. septembra 1996

bo na stadionu za Bežigradom v Ljubljani potelak seminar za evangelizacijo pod naslovom „Pridi, Gospod Jezus!“ (Raz 22, 20). Z močjo svojega Duha prenovni obliče zemlje. Vodil ga bo p. Emilijan Tardif. Leto 1973 ga je Gospod ozdravil hude pljučne tuberkuloze. Od tedaj potuje po vsem svetu in oznanja, da je Jezus živ in odrešuje. Program bo potelak vsak dan od 8.30 do 18.00.

Informacije dobite pri Sienčniku, Dobrla vas (tel. 0 42 361) 20 10) ali pri agenciji Kažipoti (tel. 386-61-627-167, fax: 386-61-627-132.)

Zveza slovenskih žena

vas vljudno vabi na izlet v terme ZREČE

10. in 11. septembra 1996

Cena: 870,- (avtobus, polni penzion, dodatno kosilo, izlet na Roglo in v Slovenske Konjice, kopanje)

Prijave sprejema: Zveza slovenskih žena Celovec,

tel. 0463/514 300 / 14 ali 40

Klasični koncerti

* v četrtek, 12. 9. 1996, ob 20. uri v kulturnem domu v Šentjakobu v Rožu.

Prireditelja: SPD „Rož“ in SPZ

* v petek, 13. 9. 1996, ob 20. uri pri Cingelcu na Trati

Prireditelja: SPD „Borovlje“ in SPZ

* v soboto, 14. 9. 1996, ob 20. uri v ljudski šoli v Zahomcu na Zili

Prireditelja: SPD „Zila“ in SPZ

* v nedeljo, 15. 9. 1996, ob 20. uri v farni dvorani v Šmihelu

Prireditelja: KPD „Šmihel“ in SPZ

KMEČKI PLES

v soboto,
7. september '96

ob 20.30 uri

gostilna KOREN

Kajzaze pri Bilčovsu

igra prikljubeni

ALPE-ADRIA-SEXTETT

Predprodaja: 30,- / Večerna blagajna: 40,-

Prireditelj:
Skupnost južnokoroških
kmetov EL - Bilčovs

Razpored za vpisovanje novih učencev

Glasbena šola na Koroškem bo vpisovala nove učence za pouk naslednjih instrumentov

klavir, orgle, solopetje, pihala (kljunasta in prečna flavta, oboa, klarinet, saksofon), trobila (trobenta, rog, pozavna, bariton, tuba), kitara, violina, violončelo, klavirska in diatonična harmonika, citre, tolkala

Izobrazba glasu: pouk je enkrat tedensko po pol ure – sprejemamo tudi starejše učence!

Zborovodska šola: vabljeni aktivni zborovski pevci z delnim znanjem klavirja!

Balet: pouk bo samo v Mohorjevi ljudski šoli. Sprejemamo otroke od 4.-10. leta!

Sreda, 11. sept. 1996

Celovec: od 9.30 - 10.30 Mohorjeva ljudska šola

od 11.00 - 12.00 Modestov dom (glasbena soba v kleti)

od 12.45 - 13.30 Mladinski dom (klavirska soba)

Zila: od 14.00 - 14.45 ljudska šola Starja vas / Hohenthurn

Škofiče: od 15.00 - 15.30 društvena soba nad Posojilnico

Št. Jakob: od 16.15 - 16.45 društvena soba nad Posojilnico

Borovlje: od 16.00 - 16.30 pri Bundru

Sele: od 17.00 - 17.30 farni dom

Bilčovs: od 17.30 - 18.00 društvena soba nad Posojilnico

Sveče: od 18.30 - 19.00 pri Goršetu (za Sveče in Št. Janž)

Četrtek, 12. sept. 1996

Pliberk: od 13.00 - 13.30 Posojilnica (tudi za Vogrče in Žvabek)

Šmihel: od 13.45 - 14.15 farna dvorana

Globasnica: od 14.45 - 15.15 ljudska šola

Dobrla vas: od 15.45 - 16.15 župnišče

Št. Primož: od 16.45 - 17.15 kulturni dom

Žitara vas: od 17.45 - 18.15 ljudska šola

Pričetek pouka je v tednu od ponedeljka, 16. sept. '96 dalje!

DOM V TINJAH

od sobote, 14. sept., 15 ure do nedelje, 15. sept., 13. ure
Ostriti pero – ostriti duha
Literarna delavnica Katoliške mladine

v torek, 17. sept., ob 20 uri
Informacije o naravnih čistilnih napravah (Pflanzenkläranlagen)
Predavatelj: Lorenz Tammegger

od torika, 24. sept., 18. ure do petka, 27. sept., 13. ure
Duhovne vaje za duhovnike in diakone „Mojstri občestva“
Voditelj: p. inšp. Stanko Hočevar, Ljubljana

v ponedeljek, 9. septembra 1996, od 18. do 20. ure

Začetek tečaja

Word za Windows Uvod v Windows Prvi koraki v Word za Windows

Tečaj vodita:

DI. Hanzl Čertov in DI Samo Kupper

Prispevek: šil. 800,-

Nadaljnji termini: 11., 16. in 18. septembra 1996, od 18. - 20. ure

Omenjeno število: 10 oseb

Soprireditelj: Referat za župnijske svete v Celovcu

Prijave: do 5. septembra 1996

Višja šola za gospodarske poklice v Št. Petru
sporoča, da je jesenski termin za sprejemne izpite
v ponedeljek, 9. septembra 1996, ob 8. uri.

Polega tega obvešča starše šoloobveznih otrok, da je možen še vpis v

Enoletno gospodinjsko šolo (deveto šolsko leto!)

Ravnateljstvo

IMPRESUM

NAŠ TEDNIK – Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“, ki ga zastopata predsednik Nanti Olip in osrednji tajnik Franc Wedenig, 9020 Celovec, 10.-Oktober-Straße 25/IV. **Uredništvo:** mag. Janko Kulmesch (glavni urednik), Silvo Kumer (namestnik glavnega urednika), Franc Sadjak (urednik), Marjan Fera (fotograf), Karl Sadjak (oglasni oddelek), vsi: 9020 Celovec, 10.-Oktober-Straße 25/IV. **Tisk:** Mohorjeva tiskarna, 9073 Viktring, Adi-Dassler-Gasse 4, telefon 0463/292664. **NAŠ TEDNIK** izhaja vsak petek. **Naroča se na naslov:** Naš tednik, 10.-Oktober-Straße 25/IV, 9020 Celovec; telefon uredništva, uprave in oglašnega oddelka: 0463 / 51 25 28. **Telefaks:** 0463 / 51 25 28 - 22. **Letna naročnina:** Avstrija 440,-; Slovenija 3000,- **SIT:** ostalo inozemstvo 750,- šil.; zračna pošta letno 1000,- šil.; posamezna številka 10,- šil.; Slovenija: 100,- SIT.

Draga 96 v znamenju vprašanja slovenske identitete

Od 30. avgusta do 1. septembra so v parku Finžgarjevega doma na Opčinah pri Trstu potekali 31. študijski dnevi Drage 96.

Lahko rečemo, da so bili – z razliko od prejšnjih izvedb – tematsko zaokroženi in enotni, saj so kar štiri od petih predavanj obravnavala vprašanje slovenske identitete, jezika in pojmovanja multikulturalnosti oz. interkulturalnosti. (Od 29. do 31. avgusta je ob številni udeležbi potekala tudi 6. Draga mladih, ki jo je letos organiziralo društvo Mavrični most mladih iz slovenske Primorske. Obravnavana tema je bila poklicna etika.)

V petek, 30. avgusta, je predaval hrvaški sociolog dr. Željko Mardešić (pseudonim Jakob Jukić) na temo Krščanstvo in Cerkev v postmoderne kulturi. Mardešić je na začetku orisal moderno in postmoderno kulturo, naštel je njune elemente, ki so prisotni v Cerkvi, nato pa orisal odnos Cerkve do teh dveh kultur. Ta odnos, je dejal predavatelj, mora kljub obsodbam nekaterih vidikov sloneti na temeljih II. vatičanskega koncila, ki predvidevajo dialog z zagovorniki modernizma in postmodernizma.

V soboto, 31. avgusta, sta bili na vrsti predavanji dr. Pavla Fonde (Zamejstvo in matica pred izzivom multikulturalnosti) in dr. Miša Jezernika (Multikulturalnost ali interkulturalnost). Zanj je tisti dan vladalo veliko pričakovanje, saj je vprašanje multikulturalnosti dvignilo v zadnjih mesecih precej prahu na Tržaškem in Goriškem. To pričakovanje so potrdile tudi krajše pozdravne izjave ob slovesni otvoritvi letošnje Drage, ki je bila ravno v soboto. Te tematike so se dotaknili državni sekretar za Slovence po svetu dr. Peter Vencelj, senator italijanske republike prof. Darko Bratinja, podpredsednik deželnega sveta Furlanije-Juljske krajine Miloš Budin in deželni tajnik Slovenske skupnosti Martin Breclj. Dr. Fonda je bil v svojem referatu mnenja, da multikulturalnost sama po sebi „nikakor ni nekaj negativnega, temveč predvsem obogatitev“ ter nujnost ne samo za manjšino, ampak tudi za matico.

Treba pa je biti previden, „ker od obogatitve ni daleč meja, kjer se lahko začne odtujevanje in asimilacija“. Dr. Mišo Jezernik se je v hasprotju z multikulturalnostjo zavzel za interkulturalnost, to je za

stike med različnimi kulturami. Interkulturalni stiki so se pojavili hkrati s pluralnostjo etnij in so potemtakem neizogibni. Multikulturalnost pa je zanj „contradiction in adiecto“ in pomeni izgubo identitete.

V nedeljo, 1. septembra, je bila zjutraj ob 9. uri maša, ki jo je daroval mag. Peter Kvaternik. Ta je med pridigo poudaril potrebo po povezavi med kulturo in evangelijem. Zatem je ob 10.30 predaval

6. DRAGA MLADIH

O etiki v politiki

Že šesto leto po vrsti so mladinci iz Trsta organizirali Drago mladih, ki poteka običajno dva dneva pred „odraslo“ Drago. V soboto, 31. avgusta, je bila na vrsti razprava o poklicni etiki v politiki. Kot diskutante je mladincem uspelo pridobiti zelo ugledne goste iz matične Slovenije ter iz zamejstva.

Diskusijsko okroglo mizo, ki jo je odlično vodila predstavnica Slovenskega kulturnega kluba iz Trsta Breda Susič, so sestavljali dr. Andrej Capuder (veleposlanik R Slovenije v Franciji in član Slovenskih krščanskih demokratov), dr. Janez Podobnik (poslanec v državnem zboru in član Slovenske ljudske stranke), mag. Milan Zver (glavni tajnik mestnega sveta Ljubljane in član Socialdemokratske stranke Slovenije), prof. Igor Lukšič (univerzitetni profesor in član Združene liste) ter predstavnika zamejstva Ivo Jevnikar (Slovenska skupnost) in mag. Vladimir Smrtnik (NSKS).

Razprava je potekala na zelo visoki ravni. Videlo se je, da so vsi diskutanti razen prof. Lukšiča (Združena lista, nekdanji komunisti), poudarjali pomembno vlogo povezovanja med etiko in politiko. Predvsem mag. Vladimir Smrtnik je načel temo zamejstva in pri tem poudaril, da se je potrebno manjšinski problematiki še temeljiteje posvetiti. Povezava med matičnim narodom in zamejstvom ter zdomstvom mora biti čim tesnejša. **I.R.**

bivši predsednik ustavnega sodišča Republike Slovenije in član evropskega sodišča za človekove pravice dr. Peter Jambrek na temo Slovenski nacionalni program. Dr. Jambrek je orisal snovanje slovenskega nacionalnega programa, ki se je pričelo v 80-ih letih v krogu Nove revije, se formalno zaključilo z demokratizacijo in osamosvojitvijo Slovenije, sedaj pa prihaja zopet v ospredje. Slovenski nacionalni program, je dejal dr. Jambrek, se je ponovno začel snovati, ker je to nujno za rešitev nekaterih problemov nacionalnega pomena. Ti so po mnenju predavatelja vezani na dejstvo, da v Sloveniji kljub demokratizaciji in osamosvojitvi ostajajo ključne pridobitve komunistične revolucije nedotaknjene. Pri tem je predavatelj obravnaval področja kmetijstva, gospodarstva, krajevne samouprave, državne uprave, javnih občil in politike.

Drago 96 je v nedeljo popoldne sklenil prof. Pavle Merku s predavanjem na temo Slovenščina – matica naše narodne identitete.

Predavatelj, ki si je za izhodišče izbral vlogo in pomen Primoža Trubarja pri snovanju enotnega slovenskega jezika, je v svojih izjavah poudaril važnost treh stvari: ljubezni do slovenščine, odgovornosti pri njeni rabi v javnosti in narodnega ponosa, brez katerih zdrknemo v samoasimilacijo. Žal pa se danes te stvari marsikdaj ne spoštujejo, tako da prihaja do zlorabe slovenščine tako v matici kot v zamejstvu. Temu botruje več razlogov: izginjanje narečij, razširjenost jezika birokracije in tehnike ter pomanjkljiva jezikovna priprava na področjih šolstva in javnih občil, torej prav na področjih, kjer bi morala biti odgovornost največja.

Organizatorji Drage so zlasti z izbiro aktualne tematike o multikulturalnosti zadeli v črno. To je namreč vprašanje, s katerim se bomo Slovenci – predvsem zamejski, a tudi matični – morali ukvarjati verjetno še precej časa. Vendar lahko rečemo, da je tako iz predavanj kot iz razprave izšla potreba po utrjevanju najprej lastne identitete, saj se le na tak način človek lahko poda v soočanje z večkulturnim svetom.

Ivan Žerjal

„Napredovali smo predvsem tudi v slovenščini“

Fiesa je postala za naše mlade odrske ustvarjalce nenadomestljiva. V okviru enotedenskega seminarja se ne naučijo samo bolj samozavestnega nastopanja, zanje je Fiesa tudi pomembna jezikovna šola.

□ Pripravil Janko Kulmesch

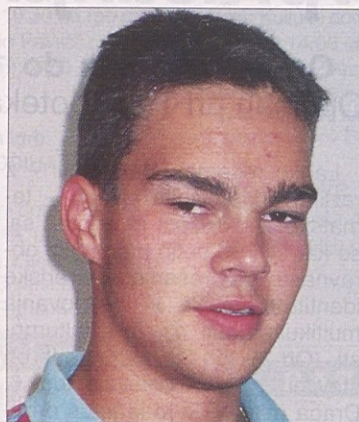
Letošnje srečanje otroških in mladinskih gledaliških skupin v Fiesi je bilo že deseto. Prireja ga Krščanska kulturna zveza. Število udeležencev pa pomeni nov „rekord“: zastopanih je bil 11 skupin oz. 134 mladih odrskih ustvarjalcev.

Prvič sta se udeležili enotedenskega seminarja (od 25. avgusta do 1. septembra) mladinska skupina SPD „Bilka“ iz Bilčovsa ter otroška gledališka skupina SPD „Dobrač“ Brnca. Mladi igralci z Brnce so pretekli petek imeli tudi prepričljivo kate, re so se udeležili mdr. slovenski minister za kulturo dr. Janez Dular, državni sekretar za Slovence po svetu dr. Peter Vencelj, njegov sodelavec in veliki prijatelj korških Slovencev Rudi Merljak ter g. Ravnikar od Zveze

kulturnih organizacij Slovenije.

Od vsega začetka sodelujejo kot režiserji in mentorji Franci Končan, Tine in Breda Varl, Alenka Bole-Vrabc, Ana Mlakar in Peter Militarov. Prvič pa sta letos sodelovala koroška Slovenka Rezka Kanzian (koreografija) in Matija Milčinski (režija).

Pri Krščanski kulturni zvezi je pristojna za gledališko dejavnost Veronika Kušej. V pogovoru za NAŠ TEDNIK je menila, da želijo prireditelji naslednje leto nagovoriti še več novih skupin. Sicer pa so vsi, ki se zanimajo za gledališko dejavnost, prisrčno povabljeni, da prihodnje leto obiščejo – v okviru hospitacije – Fieso in v neposrednem stiku z odrskimi mojstri spoznajo zanimivo gledališko delo.

V Fiesi sem se že tretjič, vsega skupaj pa je nas iz Sel enajst mladih igralk in igralcev. Pripravljamo komedijo „Narobe stvari v mestu Petpedi“ v režiji Francija Končana. Seminarji v Fiesi so zelo koristni, še posebej glede jezikovne izgovorjave.

Ivan Kelih (Mladinska gledališka skupina KPD „Planina“)

Tudi naslednje leto se bom udeležil seminarja v Fiesi. Letos pripravljamo srednjeveške pridige in balade. Naš režiser je Marjan Bevk, skupino pa vodi Aleksander Tolmajer. Osebnost od Fiese zelo profitiram. Nastopam bolj samozavestno, boljša postaja tudi moja slovenščina.

Tomaž Ogrs (Mladinska gledališka skupina SPD „Radiše“)

V naši skupini znamo vsi slovensko. Skupino vodita Gita in Rozi Pasterk, naš režiser pa je Peter Militarov. Premiera igre „Anton Pomperdon in vsi Pomperdoni“ bo najbrž že novembra. Zelo nam je v pomoč tudi mag. Marija Perne; pri njej se naučimo lepše slovenščine.

Nadja Hašej, Tanja Kramer, Jožica Wastl, Marjeta Plesnik (otroška gledališka skupina SPD „Srce“ Dobrla vas)

Bilčovščani smo prvič v Fiesi. Prej za naše otroke oz. mladino kaj podobnega ni bilo na sporedu. V naši skupini, ki jo vodi Marija Hedenik, sodeluje 13 igralk in igralcev. Pripravljamo igro „Obtoženi volk“ (režija: Bernarda Gašperčič), premiera pa bo oktobra. Po premieri želimo tudi gostovati v drugih krajih, na kar se že zelo veselimo.

Martina Lausegger, Breda Zablatnik (SPD „Bilka“)

Nihče v naši skupini se doma ni učil slovensko. Učimo se v ljudski šoli, zelo pa nam pomaga tudi sodelovanje v otroški skupini. Morda so vaje v Fiesi nekoliko predolge, vendar nam je kljub temu zelo všeč. Naslednje leto bi spet radi prišli. Zelo smo tudi zadovoljni z našo voditeljico Margret Svetina.

Andreja Woschitz, Christian Ibounig, Marja in Sonja Svetina (Šmarjeta v Rožu)

V Fiesi sodelujem že šesto leto. Delo z lutkami me zelo zanima, pa tudi v jezikovnem oziru sem zelo profitirala. Našo skupino vodita Tomo Millionig in Mihaela Travnik. Letos se bomo predstavili s „Sapramiško“ v režiji Tineta in Breda Varl.

Mihaela Hartmann (lutkovna skupina „Mi smo mi“ iz Celovca)

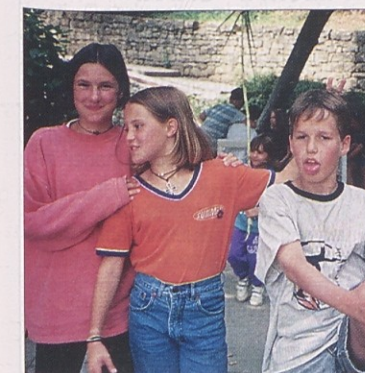
Na gledaliških seminarjih KKZ-ja sodelujem že sedmič. Pripravljamo sodobno igro „Lažnjivka“ (režija: Gordana Schmidt). Zame je Fiesa oz. gledališče pomembna življenjska šola. Zelo pomembno pa je tudi, da se skupine med sabo spoznavajo in da iščejo možnosti za sodelovanje v prihodnosti.

Darko Wakounig („starejša“ mladinska skupina SPD „Gorjanci“ Kotmara vas)

Mlajša gledališka skupina SPD „Gorjanci“ prvič sodeluje v Fiesi. Pripravljamo božično igro „Sveta noč“. Skupino vodi Marija Wakounig, režijo Gordana Schmidt. Poleg prijetnega ozračja smo pričakovali, da bomo napredovali predvsem tudi na jezikovnem področju. Obe pričakovanji sta se izpolnili.

Marjan Adlaßnig

Pripravljamo lutkovno predstavo Tobija; našo skupino vodita Sabina Zwitter in mag. Rihard Grič. V Fiesi se počutimo zelo dobro. Sodelovanje v lutkovni skupini je zelo prijetno. Poleg tega smo malo stran od doma – na morju, med otroki.

Dominik Pipp, Ajda Sticker, Julija Wiegele (lutkovna skupina „Pikce“ (SPD Zilja))

V prejšnjih letih smo naštudirali lutkovne predstave, letos pa se bomo predstavili z igro „Figole, fagole“ (režija: Matija Milčinski, voditeljica skupine: Kristina Trap-Jernej). Naša skupina ima 11 članov. Naš glavni cilj je zadovoljiti občinstvo. Pri tem nam seminar v Fiesi zelo pomaga, ker postajamo na odru bolj samozavestni in se izpopolnjujemo v slovenščini.

Niko Kumer, Emanuel Čebul, Andreja Trap (lutkovna skupina KPD Smihel)

Igram rada, poleg tega pa sta Fiesa in Piran zelo lepa kraja. Letos se bomo predstavili z moderno igro – „Starši na prodaji“ (režija: Franci Končan; vodja skupine: Pepej Polesnig). Njena glavna izpoved je, da roboter ni ravno najbolj koristen za učenje matematike.

Magda Zidej (mladinska gledališka skupina KPD Vogrče)

Danes, v petek, 6. septembra:

Premiera na Ločilu

Voditeljica otroške gledališke skupine SPD „Dobrač“ Diana Scheriau.

Razveseljav dogodek za SPD „Dobrač“ Brnca: ustanovili so tudi otroško gledališko skupino, ki je začela delovati začetek junija 1996. Vodi jo Diana Scheriau, pomaga pa ji Peter Krawanja. Trenutno ima skupina sedem članov, ki znajo vsi slovensko.

Za prvi komad so si izbrali igro Frančka Rudolfa „Kuzej laja mijau, mijau“ (režija: Matija Milčinski). V Fiesi so imeli pred premiero, primiera pa bo danes, v petek, ob 19.30 v Posojilnici na Ločilu. Mladi brnški igralci so dobili tudi že povabilo za gostovanje – na Jeseni in v Bilčovsu.

Bilčovs - Welzenegg 1:0 (1:0)

Bilčovščani so zadeli odločilni gol že v 3. minuti. Po prostem strelu trenerja in igralca Struggerja se je žoga odbila od zida k Quantschnigu, ki jo je direktno iz 22 metrov poslal v gol. Tako je sicer Welzenegg nekajkrat nevarno prišel pred gol domačinov, toda odličen vratar H. Schauging tokrat ni dopustil zadetka. Bilčovščani so si vsekakor „pridelali“ zmago.

BILČOVŠ: H. Schauging 5, Partl 4, Rajnovič 3, Lipusch 3, Fister 3 (46. Schlemitz 3), Kuess 3, Strugger 3, G. Schauging 4, A. Quantschnig 5, Hartl 3, Schrieffl 3; **Bilčovs:** 250 gled.; **sodnik:** Vodiunig (povprečen); **strelci:** Quantschnig (3.)

1. RAZRED D

Maria Rojach - Sele 3:1 (2:1)

Selani so prve pol ure spet zaspali tekmo in se zbudili šele, ko je nasprotnik po številnih možnostih šel v vodstvo. Nato jim je sicer uspelo izenačiti, toda kmalu zatem so domačini ponovno povedli. Velika napaka libera A. Maka v 2. polčasu pa je pokopala zadnje upe na vsaj eno točko.

SELE: E. Oraže 3, A. Mak 3, K. Hribernik 2, I. Kelih 3, Božič 3, M. Mak 3, F. Dovjak 2, Stojanovič 1, Kert 3, D. Mak 2, Jordan 2;

Maria Rojach: 50 gled.; **sodnik:** A. Wieser (odličen); **strelci:** Jordan (35.)

Labot - Šmihel 0:1 (0:0)

Šmihelčani so se vzorno borili ter pokazali nekaj odličnih potez, toda sodnik Stauber Šmihelčanom očitno ni privoščil zmage. Tako na primer ni priznal regularnega gola (80.), poleg tega je dvakrat spregledal jasno 11-metrovko kazenskem prostoru domačinov.

ŠMIHEL: Leitgeb 4, Janet 5, Krewalder 5, R. Lutnik 4 (35. Germadnik 3), Tratar 3, H. Motschilnik 4 (80. A. Lutnik 0), A. Gros 3, Zohar 4, Ch. Gros 5, W. Motschilnik 4, Ljubša 3

Labot: 120 gled.; **sodnik:** Stauber (katastrofalen); **strelci:** Ch. Gros (77.)

Železna Kapla - Št. Pavel 1:1 (1:0)

Ekipa trenerja Bošnjaka si je kaj kmalu priigrala terensko premoč ter navdušila navijače z napadalno igro. Rezultat ofenzivne igre je bilo zasluzeno vodstvo v 35. minuti (Užnik). Po odmoru so Kapelčani nekoliko popustili in že so gostje izenačili (61.). Navrh zopet številne priložnosti za domačine, toda zmagoviti gol ni hotel uspeti.

ŽELEZNA KAPLA: Kohlweiß 3, Užnik 4, Köck 3, G. Grubelnig 4, F. Osina 3 (70. S. Schorli 0), Baloh 3, Deisinger 3, Sporn 3, E. Schorli 4, Krzan 4, Lessnigg 3 (70. Schurtl 0)

Železna Kapla: 150 gled.; **sodnik:** Kreuzwirth (dober); **strelci:** Užnik (35.)

2. RAZRED F

Reichenfels - Dobrla vas 4:0 (2:0)

Napadalna igra Dobrolčanov je bila usodna. Domačini so namreč v protinapadih prišli zelo poceni do zadetkov. Poleg tega je očitno jormak slabov vplival na igrance...

DOBRLA VAS: Pečnik 3, Pernek 3, Jörg 3, Kampf 3, Nachbar 3, Schippel 2, Zunder 3, Roger 2, Radif 2, Dollinger 1 (40. Petz 2), Math 2;

Reichenfels: 150 gled.; **sodnik:** iz Štajerske (dober);

Globasnica - Žvabek 5:2 (4:0)

Žvabečani so se pri velikem favoritu nadvse dobro „prodajali“, predvsem v 2. polčasu. Pred odmorom so bili seveda Globašani gospodar na igrišču ter zadevali gol za golom. Po odmoru, ko je pri Globašanih pnehala popolna zbranost, pa so postajali močnejši gostje ter rezultat skrajšali na 4:2. Ko pa je Blažej povišal na 5:2, so tudi Žvabečani stopali korak počasneje.

GLOBASNICA: Smrečnik 3, Wölbl 3, G. Sadjak 3 (84. P. Sadjak 0), Tominc 3, Hren 4, Silan 3, Hribar 3 (46. Mischitz 3), Pasterk 4, Blazej 5, Buchwald 3;

ŽVABEK: Jakob 4, Ramusch 2, Sumper 3, A. Berchtold 3, Trampusch 3 (80. Lutnik 0), Čebul 3, V. Berchtold 3, E. Berchtold 3, Homer 2 (46. Filipič 3), Juvan 3, Grobelnig 3;

Globasnica: 150 gled.; **sodnik:** Smolinar (slab); **strelci:** Blažej (16., 32., 62.), Pasterk (23., 40.) oz. A. Berchtold (50.), Juvan (58.)

Rikarja vas - Galicija 1:1 (0:1)

Rikarjani so bili v jasni terenski premoči, ki pa je niso mogli prav izkoristiti. Šele v 75. minuti je Kampuschu uspelo izenačiti do takrat srečno vodstvo gostov.

RIKARJA VAS: Kaiser 4, Figoutz 4, Strasser 3 (80. Oraže 0), Crnalič 3, Sovak 3, Kampusch 4, Truschnher 3, Pandel 3, Urch 4, Schorli 2 (75. Mochar 0), R. Weitzer 5;

Žvabek: 200 gled.; **sodnik:** Radl (dober); **strelci:** Kampusch (75.)

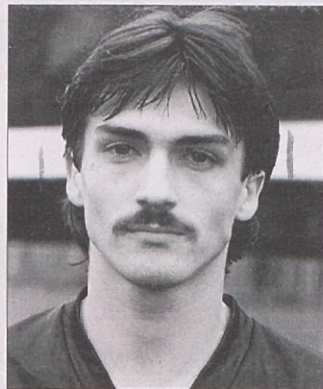
NOGOMET

Rekord Bilčovščanov – pet krogov brez rdečega kartona

V pretekli sezoni so se Bilčovščani pogosto slabili z rdečimi kartoni – letos pa so še brez izključitve.

Pet krogov brez rdečega kartona za mnoge ekipe ni nič posebnega, za Bilčovščane že. Če vzamemo za primer preteklo sezono, ko je ekipa zaradi številnih izključenih igralcev le redko nastopala v popolni postavi in se s tem vedno spet sama slabila, je letošnji razvoj ekipe skorajda senzacionalen – vsaj kar zadeva disciplino igralcev. Pet krogov je minilo in Bilčovščani niti enkrat niso bili blizu rdečega kartona. Od kod ta nenadna disciplina igralcev? Trener Strugger: „Natančnega odgovora ne vem, gotovo pa so postali igralci zrelejši in zaradi tega bolj premišljeni!“ Trener Strugger pa ni zadovoljen le z disciplino na tekmah, ampak tudi z voljnostjo in pridnostjo na treningih. Najmanj 80% igralcev je vedno pri treningu, čeprav ekipa trenira najmanj tri- do štirikrat na teden.

V prihodnjem krogu tekmujejo Bilčovščani na tujem proti Liebefelsu (v nedeljo ob 10.30), ki je predvsem na domačem igrišču zelo nevaren. Strugger: „Poraz je prepovedan.“ Poškodovana Andrejčič in Durnig sta trenerju zopet na voljo, slej ko prej pa bo manjkal sredinski igralec Tributsch, ki si od poškodbe v kolenu še ni popolnoma opomogel.

Je ponosen na disciplino svojih igralcev – trener Bilčovščanov Igor Strugger.

V 1. razredu bo v soboto (ob 17. uri) nastopila **Železna Kapla** v Grebinju, ki je trenutno največji konkurent naših dveh vodečih ekip. Pri Kapelčanih bo manjkal Lessnigg, ki s koroško reprezentanco (U 16) tekmuje v Italiji. Tudi Šmihelčani imajo močnega nasprotnika – Frantschach, toda v boju za naslov prvaka je poraz na domačem igrišču prepovedan. Selani imajo v primerjavi s Šmihelom in Železno Kaplo bistveno lažjega nasprotnika – Labot.

PODLIGA VZHOD

1. Vetrinj	5	4	0	1	8:4	12
2. Št. Andraž	5	3	2	0	7:3	11
3. ASK	5	3	1	1	14:5	10
4. Pokrče	5	3	0	2	7:6	9
5. Bilčovs	5	2	2	1	9:6	8
6. Mostič	5	2	2	1	11:11	8
7. Metlova	5	2	1	2	3:4	7
8. ATUS Borovlje	5	1	3	1	7:6	6
9. Liebenfels	5	2	0	3	3:6	6
10. Blatograd	5	1	2	2	6:5	5
11. Welzenegg	5	1	2	2	4:4	5
12. DSG Borovlje	5	1	2	2	4:7	5
13. Klopinj	5	1	0	4	4:14	3
14. Podkmos	5	0	1	4	2:9	1

Prihodnji krog (7.8. september): Mostič - Welzenegg, Klopinj - ATUS Borovlje, DSG Borovlje - Blatograd, ASK - Vetrinj, Liebenfels - Bilčovs, Podkmos - Pokrče, Št. Andraž - Metlova.

1. RAZRED D

1. Šmihel	5	4	1	0	15:6	13
2. Železna kapla	5	3	2	0	15:5	11
3. Grebinj	5	3	1	1	9:7	10
4. Frantschach	5	2	3	0	7:1	9
5. Ruda	5	2	3	0	11:6	9
6. Eitweg	5	2	2	1	7:8	8
7. Št. Pavel	5	2	1	2	7:6	7
8. Maria Rojach	5	2	0	3	12:16	6
9. Vovbre	5	1	2	2	5:7	5
10. Sele	5	1	2	2	5:10	5
11. Labot	5	1	1	3	8:9	4
12. Št. Stefan	5	0	3	2	3:7	3
13. Žitara vas	5	1	0	4	3:8	3
14. Št. Lenart	5	0	1	4	4:15	1

Prihodnji krog (7.8. september): Ruda - Št. Lenart, Št. Pavel - Eitweg, Šmihel - Frantschach, Žitara vas - Maria Rojach, Št. Stefan - Vovbre, Grebinj - Železna Kapla, Sele - Labot.

2. RAZRED F

1. Globasnica	5	4	1	0	23:3	12
2. Reichenfels	5	4	0	1	13:4	12
3. Sinča vas	5	2	2	1	8:5	8
4. Rikarja vas	5	2	2	1	8:6	8
5. Galicija	5	2	2	1	7:7	8
6. Djekše	5	2	2	1	5:6	8
7. Vazhenberk	5	2	1	2	8:4	7
8. Št. Peter na V.	5	2	1	2	7:9	7
9. Dobrla vas	5	1	3	1	2:5	6
10. Žvabek	5	1	1	3	8:11	4
11. Preitenegg	5	1	1	3	2:7	4
12. Tinje	5	1	1	3	3:17	4
13. Mauterndorf	5	0	3	2	7:13	3
14. Grabštanj	5	0	2	3	5:9	2

Prihodnji krog (7.8. september): Žvabek - Galicija, Mauterndorf - Št. Peter na V., Djekše - Vazhenberk, Globasnica - Reichenfels, Preitenegg - Rikarja vas, Tinje - Sinča vas, Dobrla vas - Grabštanj.

SAK
Naraščaj

Center Št. Primož

SAK U 10 I - Dobrla vas 6:0

Center Celovec

Zaradi pomanjkanja igralcev je SAK za jesen odjavil iz prvenstvenega tekmovanja ekipe U 16 II in U 14 II. Z jasno zmago pa so štartali v sezono v jakostni skupini fantje trenerja Janka Woschitza SAK U 12 II. Premagali so namreč ASV II kar s 5:1. Žal je na tej tekmi nešportno ravnanje ASV precej razburilo duhove. Tekma je bila namreč štiri minute pred koncem končana, kajti igralci ASV so po neki zanj nerazumljivi odločitvi sodnika zapustili igrišče. Sedaj bo o tej zadevi odločala koroška nogometna zveza ter ASV gotovo kaznovala. Rezultat pa bo ostal isti. Športno je ekipa trenerja Woschitza letos posebej dobro pripravljena, saj skorajda vsak dan pridno trenirajo. Da so v izvrstni formi, so pokazali na pripravljalnih tekmah, saj so vse jasno dobili. Bilčovs so premagali z 9:0, Žrelec II z 12:0, Žrelec I z 7:1 in Bistrice v R. kar s 15:0. **ASV - SAK U 12 II 1:5** (Oraže 3, Waldhauser 2);

Center Pliberk

Precej novega je letos v Vidri vasi. U 16 ima novega trenerja Mičevića, ki je 6 let treniral naraščaj Slovenj Gradca. Skupno letos igra že 7 ekip na prvenstvu, ekipe U 10, U 12 in U 14 pa so bile konec avgusta tudi na pripravah v Lendavi. Število igralcev je prvič presleglo mejo 80 igralcev.

Rezultati 1. kroga:

Sinča vas U 16 - SAK 0:10 (Niemz 3, Borovnik 3, Tisnikar 2, Malej, Petek); **Pliberk U 14 - SAK I 2:2** (Malej, Kraiger); **SAK U 12 III - Št. Peter 2:6** (Enzi 2); **Št. Pavel - U 10 - SAK II 3:4** (Enzi 2, Aleksič 2).

Tekme prihodnjega kroga: SAK U 16 - Pliberk (v nedeljo ob 17. uri), SAK U 14 - Klopinj (v soboto ob 17. uri), ATSV U 12 - SAK I (v nedeljo ob 10. uri), Metlova U 12 - SAK III (v nedeljo ob 10. uri), SAK U 10 - Št. Andraž (v petek ob 15. uri); U 8 II in III pričetna prvenstvo 15. septembra.

SAK II

V nedeljo „mali derbi“ – Pliberk II - SAK II

Teden pred derbijem med SAK in Pliberkom se bosta pomerili drugi ekipi obeh moštev v regionalni ligi. Tekma bo v nedeljo (ob 16. uri) v Pliberku in vsi navijači so vabljeni. Pliberk II sicer vodi na tabeli in je zato favorit, toda SAK II je že proti WAC II pokazal, da z malo več sreče pri zaključkih lahko „narmaže“ vsako ekipo v tem razredu. V nedeljo navijače vsekakor čaka predokus „velikega derbija“.

SAK II - WAC II 2:2 (1:0)

SAK II: Regvar 3, Razdevsek 4, Hajnciz 4, Waldhauser 3 (75. Sienčnik 0), M. Blajs 4, D. Messner 3, R. Oraže 4, M. Nachbar 3, G. Hober 3 (46. I. Woschitz 4), Možina 3, Mandl 0 (15. Kesselbacher 4);

Grabštanj: 50 gled.; **sodnik:** Kandolf (povprečen); **strelci:** Hober (40.), Kesselbacher (90.)

2. razred A

1. Pliberk II	6	4	1	1	20:11	13
2. Austria II	6	3	1	2	21:14	10
3. SAK II	6	2	3	1	19:12	9
4. WAC II	6	2	1	3	12:20	7
5. Triglav II	6	2	1	3	12:22	7
6. VSV II	6	0	3	3	9:14	3

Profesionalizacija pri SŠZ – I. Lukan poslovodeči tajnik

Ivan Lukan je bil soglasno potrjen za poslovodečega tajnika Slovenske športne zveze. Kristijan Zeichen pa je ogorčen in razočaran odstopil.

Na zadnji seji Slovenske športne zveze (pretekli petek v Celovcu) so člani glavnega odbora soglasno potrdili novinarja in dolgoletnega aktivnega člana ter vodjo šahovske sekcije SŠZ Ivana Lukana za novega poslovodečega tajnika SŠZ. S tem je SŠZ storila velik korak k obnovi organizacije, ki ji želi s profesionalizmom dati popolnoma novo težo, predvsem na organizatoričnem področju. Poslovodeči tajnik I. Lukan je odboru tozadevno že predložil osnutek delovnega programa, ki predvideva profesionalizacijo SŠZ ter njeno uveljavitev kot strešne športne organizacije slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Predsednik Marjan Veik je s tem v zvezi poudaril, da je notranja reorganizacija medtem v polnem teku, prav tako „Anketa '96“, v katero so vključena vsa slovenska športna društva na Koroškem. Izsledki ankete bodo

Poslovodeči tajnik Slov. športne zveze Ivan Lukan.

So ga prezrli, zato je odstopil – tajnik Kristijan Zeichen.

mdr. osnova za temeljito razpravo o možnostih učinkovitejšega sodelovanja med včlanjenimi društvi in Slovensko športno zvezo.

Včeraj je bila SŠZ deležna tudi prvega uradnega delovnega obiska državnega sekretarja za Slovence v zamejstvu in po svetu pri ministrstvu za zunanje zadeve Republike Slovenije dr. Petra Vencija in Rudija Merljaka (urad za Slovence v zamejstvu

in po svetu). Vsebina uradnega obiska pa je bila predstavitev dejavnosti SŠZ. Kako vidi Rudi Merljak profesionalizacijo in reorganizacijo SŠZ? „Teško razsojam. Mogoče se bodo športni zvezi sedaj odpirale še večje možnosti delovanja. Vsekakor pa se mora nastavev obnesti, v nasprotnem primeru naj odbor takoj ukrepa – ker sredstev je malo,“ meni Merljak.

Grenak priokus. Na zadnji seji glavnega odbora SŠZ je izvoljeni tajnik Kristijan Zeichen nepričakovano in zato tembolj presenetljivo oddal svojo funkcijo. Zakaj? Zeichen: „Motil me je način nastavitve Lukana. Sicer nimam nič proti profesionalizaciji, toda vsaj o tako bistvenih zadevah bi moral odločati celotni odbor. Tako pa so nekateri odločali, ne da bi me kot tajnika vpleli informirali. Čutil sem se prezrtega.“

Kirisits: „Prav koristijo le zmage!“

Od tam, kjer je Pliberk podlegel s 5:0, želi SAK odnesti vse tri točke – iz Pöllaua.

SAK – Trener Kirisits po tekmi proti Rohrbachu ni bil zadovoljen le z rezultatom, ampak tudi z igralci. Kirisits: „Vidi se, da vedno bolj harmonirajo, predvsem legionarji se iz tekme v tekmo stopnjujejo. Prepričan

sem, da bomo z njimi imeli še mnogo veselja.“ Kar Kirisitsu pri letošnjih novih igralcih in predvsem pri legionarjih še posebej ugaja, je njihov vzoren in iskren značaj. To se nenadadnje opaža tudi v igri, ko se nesebično bori vsak za vsakega. Kar je doslej primanjkovalo, je bila edino sreča pred nasprotnim golom.

Danes tekmuje ekipa trenerja Kirisitsa v Pöllauu, kjer je zašel Pliberk v 2. krogu kar s 5:0 „pod kolesa“. SAK zato ve, kaj ga pričakuje. Kljub temu je trener optimističen: „Točka nam ne pomaga naprej, koristijo le zmage. Temu primerno bomo v Pöllauu nastopili ofenzivno!“ Razen poškodovanega Wuntschka pa so trenerju na voljo vsi igralci, torej tudi Hrstič.

„Specialist“ za proste strele – Zoran Škerjanec. Na tekmi proti Rohrbachu mu je uspel čudovit gol.

Pliberk v soboto v pokalu proti Voitsbergu

Sobotna pokalna tekma Pliberčanov proti Voitsbergu je generalna za derbi proti SAK. Trener Pliberčanov Polanz: „Obrambo, ki je na zadnjih tekmah razočarala, bom moral spremeniti. Poleg tega so igralci duševno na tleh in brez samozavesti. Dobro, da je pokalna tekma pred derbijem, tako lahko še mnogo poskusimo in zopet krepimo samozavest!“ Na novo v ekipo bo prišel Habernig, namesto koga, pa trener še ni vedel povedati. Polanz si je Voitsberg ogledal na tekmi proti VSV (6:0 za Voitsberg) ter odnesel nekaj spoštljivih vtisov. „Voitsberg je močan, toda pokalne tekme ne poznajo favoritov. Mislim, da imamo na domačem igrišču kar dobre možnosti,“ pravi Polanz.

Pokal: Pliberk - Voitsberg (v soboto, 7. sept., ob 14.30)

SAK - ROHRBACH/BERG

Vratar Preschern z izrednim refleksom rešil zmago

Komaj 350 gledalcev se je zbralo na celovškem stadionu, le-ti pa so videli drugo zmago SAK v letošnjem prvenstvu. SAK je pričel zelo samozavestno ter si kaj kmalu priigraval terensko premoč. V 12. minuti pa se je igralcem SAK odvalil velik kamen, saj je legionar Škerjanec (po prekršku nad Grujičem) iz 18 metrov zadel natančno v desni zgornji kot. V 26. minuti pa hladna prha za SAK, kajti gostje so nadvse nepričakovano izenačili. SAK se od prejetega gola ni dal vznemiriti ter v 39. minuti ponovno povedel (odlično podajo Omeroviča je hladnokrvno izkoristil Grujič). Po odmoru pa so gledalci videli le še tri posebne viške: strel Omeroviča na vratnico, tesno zgrešeni strel na prazen gol A. Sadjaka iz približno 50 metrov(!) ter izvrstno reakcijo vratarja Prescherna, ki je močan strel iz petih metrov silovito branil.

SAK - Rohrbach/Berg 2:1 (2:1)

SAK: Preschern 5, S. Sadjak 4, Kriwitz 4, A. Sadjak 5, M. Sadjak 3, Eberhard 3, Škerjanec 5, Šmid 3, Ziehaus 4, Grujič 4, Omerovič 3 (72. Lip-pusch 0);

Celovski stadionk: 350 gled.; sodnik: Pözl (povprečen); strelci: Škerjanec (12.), Grujič (39.) oz. Zach (26.).

Ključ ocen: 0 brez ocene, ker prekratko na igrišču, 1 je popolnoma razočaral, 2 slab, 3 povprečen, 4 dober, 5 zelo dober, 6 izreden nastop ter zrel za višje naloge.

REGIONALNA LIGA

1. Wels	4	4	0	0	8:0	12
2. WAC	4	3	0	1	10:5	9
3. Leibnitz	4	3	0	1	5:1	9
4. Gratkorn	4	3	0	1	6:4	9
5. Voitsberg	4	2	1	1	10:6	7
6. Rohrbach/B.	4	2	1	1	7:5	7
7. SAK	4	2	0	2	5:6	6
8. St. Florian	4	1	2	1	1:2	5
9. Pöllau	4	1	1	2	8:5	4
10. Esternberg	4	1	0	3	3:6	3
11. VSV	4	1	0	3	3:9	3
12. Pliberk	4	1	0	3	3:13	3
13. Austria	4	0	2	2	3:5	2
14. Trg/Feldk.	4	0	1	3	2:7	1

■ Rezultati 4. kroga: WAC - Pliberk 4:0, Trg/Feldk. - Wels 0:2, Leibnitz - Austria Celovec 1:0, Voitsberg - VSV 6:0, St. Florian - Pöllau 0:0, Esternberg - Gratkorn 0:1, SAK - Rohrbach/Berg 2:1.

WAC - PLIBERK

Zopet visok poraz Pliberčanov – že tretji zaporedoma

Pliberčani trenutno kratko malo nimajo sreče. Borijo se in tudi dobro igrajo, toda v napadu ne dajo gola. Poleg tega prejemajo nepotrebne zadetke. Tako je bilo tudi v Wolfsbergu. Domačini so že po prvem polčasu vodili s 3:0, medtem ko je ekipa trenerja Polanza napravila nekaj lepih priložnosti. Še lepše priložnosti so se Pliberčanom nudile po odmoru, ki pa jih ponovno niso znali izkoristiti. Ta pomanjkljivost se je tri minute pred koncem maščevala, saj je Wolfsberžan Rupp povišal na 3:0.

WAC - Pliberk 4:0 (3:0)

PLIBERK: Matschek 2, Besič 3, F. Wriessnig 3 (76. Slamanig 0), Pleschgatterner 3, Polanz 2 (46. Habernig 3), Skof 2, D. Wriessnig 3, Urnik 3, Höller 2, Miklau 2 (71. Slantsch 0), Lisič 3;

Wolfsberg: 800 gled.; sodnik: Kreuz (zelo dober); strelci: Rupp (4., 88.), Scheucher (8.), Smrtnek (43.).

44. mednarodni lesni sejem

Že nad 40 let sodi mednarodni lesni sejem v Celovcu med najbolj priznane strokovne sejme v alpskojadranskem prostoru. Ne le visoko število razstavljalcev, ki tradicionalno prihajajo iz Italije, Nemčije, Francije, Finske, Švedske, Slovenije, Hrvaške, Madžarske, Češke in Slovaške, ampak tudi mnogostranska in široka ponudba odlikujeta lesni sejem. Organizatorji pričakujejo letos nad 15.000 obiskovalcev, večinoma iz strok gozdnega gospodarstva in lesnega trgovanja. Kako priljubljen in poznan je celovski lesni sejem, potrjuje dejstvo, da so se najavile celo skupine iz Kitajske.

Čeprav je letošnje število razstavljalcev (320) v primerjavi z zadnjim lesnim sejmom nekoliko nižje, so njih ponudbe širše in strokovno zanimivejše. Prvič bodo javnosti predstavljeni nekateri popolnoma novi proizvodi, o katerih razni strokovni časopisi že več mesecev zelo natančno in obširno poročajo. Novo na sejmu bo tudi predstavitev spravljavanja lesa s helikopterjem. Posebej zanimiva pa bo dvorana 3, kjer se bodo razna podjetja predstavila v kratkih filmih, ki bodo projicirani na veliko površino iz platna. Paralelno k lesnemu sejmu so načrtovani razni simpoziji in posebne razstave, ki bodo zanimivi predvsem za srednjevelika in velika podjetja.

Odprtje 44. mednarodnega lesnega sejma bo v četrtek, 5. septembra, ob 10. uri. Vstopnina za posameznika znaša 150.– šilingov (vključno informativni katalog), za skupine 100.– šilingov. Inozemci pa plačajo 50%.

GLAS IZ LJUDSTVA

FRLOŽEV LUKA

„Hej, Luka,“ me je ondan potegnila moja ljuba prijateljica Jezičnikova Liza, „povej mi, iz koliko različnih ust pa govoriš?“

„Glej, saj veš, da tudi Jamesa Bonda igra več različnih oseb, pa je vedno James Bond. Liza, s koliko jeziki govoriš ti?“

„Poslušaj, ti zloba, ko bi stopili vsi tisti, ki si jih ti že užalil, ko bi vsi tisti stopili skupaj in se oglašili v enem glasu, kot neke vrste proti-Luka, potem bi ti moral utihniti.“

Če bi bil duhovnik, kaj bi pri prihodnji nedeljski pridigi povedal ljudem?

Vse je minljivo.

Katero od desetih zapovedi največkrat kršiš?

Četrto.

Bi k desetim zapovedim zapisal še eno – katero?

Ostani na tleh.

Kdaj si bil zadnjič pri spovedi?

Pred kratkim.

Kakšen odnos imaš do oblasti?

Dober, če se z njo odgovorno ravna.

In do politikov?

Dober, kadar so verodostojni; zabaven, če se mučijo kot športniki, ki ne hodijo na treninge in priprave.

Osebna krepost?

Mir.

Osebna slabost?

Preziranje.

Najpomembnejša stranska stvar na svetu?

Je ni.

Kaj bi storil z 20 mio. šilingi iz lota?

Polovico bi poslal žejnim in gladujočim, z ostalo polovico pa najbrž storil veliko neumnosti.

Katero zgodovinsko osebnost najbolj občuduješ in zakaj?

Sv. Cirila in Metoda; nagovorila sta ljudi v njihovi govorici.

Katero tipično lastnost pripisuješ koroškim Slovincem?

Ko bi imeli vsaj eno!

Kaj zate pomeni biti koroški Slovenec?

Spoznati sebe in biti s tem sprijaznjen.

Kaj odlikuje zavednega koroškega Slovencea?

Da ima zavest.

In tebe?

Malo sem že samostojen.

Razlika med Rožani in Podjunčani?

V vse se lahko zaljubiš.

V čem pa se razlikujejo

NENAVADNI

POGOVOR

Ime: Miha Zablatnik
Doma: v Biljovsu
Starost: 46
Poklic: kmet

Ziljani od Rožanov in Podjunčanov?

Tudi v Ziljane se lahko zaljubiš.

Napaka, ki bi je danes ne ponovil?

Da sem šel slovenskega nacionalizmu na lim.

Največja krivica na svetu?

Etahirana nesposobnost.

In koroški Slovenec kot kmet v EU?

Vse je v redu; je pač treba vzdigniti z lastnimi rokami svojo zadnjico.

Kaj bi najprej storil, če bi doma v Bilčovsu postal župan?

Vse bi lepo pozdravil.

Zakaj nosiš brado?

Ker sem prelen, da bi se vsak dan bril.

Kdaj si bil zadnjič popolnoma pobrit?

Se ne spomnim več.

Ali bi kupil gensko manipulirano seme, če bi to obljubljalo trikrat višji pridelek pri žetvi?

Božjih intencij hvala

Bogu nikdar nisem imel in jih tudi sedaj nimam.

Ali se je po pristopu Avstrije k EU za male kmete položaj poslabšal?

Ne.

Si ti takrat glasoval za EU ali proti pristopu?

Ni mi žal, da sem glasoval za.

Če je biološko kmetovanje kakovostno kmetovanje, kako bi rekel „kvantitetnemu kmetovanju“?

Kmetovanje je smiselno samo, če se kmet orientira po naravi in ne nasprotno. „Kvantitetno kmetovanje“ je velika samoprevara in korist imajo samo drugi, nikdar kmet. Za zemljo pa je to prava katastrofa.

Veriga je tako močna kakor njen najslabši člen. Kdo pa je v verigi koroških Slovencev tako imenovani slabši?

Če je veriga dosti dolga, ni treba obremenjevati najslabšega člena.

Hvala za pogovor!

F. S.